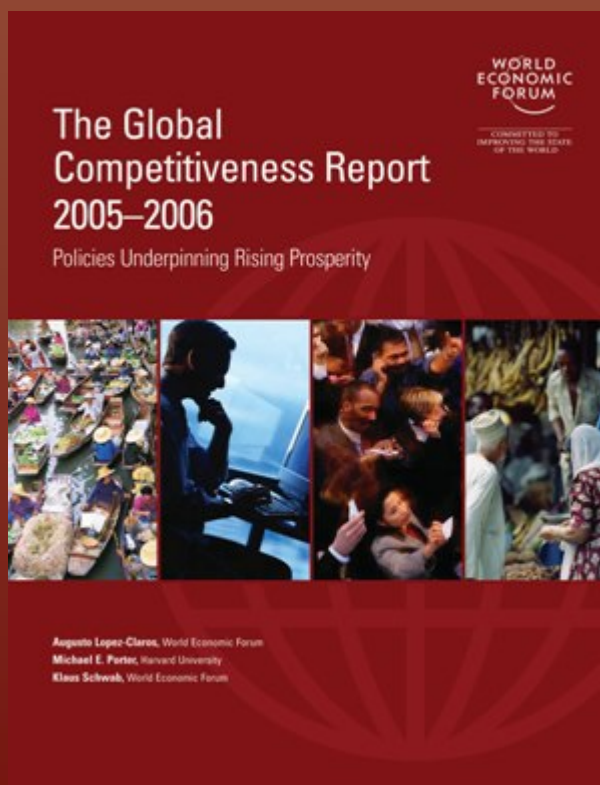

ΣΕΒ

Η Ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας 2005 – 2006

Ανάλυση με βάση την Έκθεση του
WORLD ECONOMIC FORUM

Σεπτέμβριος 2005

Η Ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας 2005 – 2006

**Ανάλυση με βάση την Έκθεση του
WORLD ECONOMIC FORUM**

Η έκθεση ετοιμάστηκε από τη μονάδα
Έρευνας και Ανάλυσης του ΣΕΒ
και βασίζεται στα αποτελέσματα της έρευνας
“Executive Opinion Survey” που διενεργεί στην Ελλάδα ο ΣΕΒ
στο πλαίσιο συνεργασίας του με το **World Economic Forum**.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Ο ΣΕΒ για την Ανταγωνιστικότητα	1
Εισαγωγή – Κύρια συμπεράσματα	3
ΜΕΡΟΣ Α: Δείκτες Ανταγωνιστικότητας για Ανάπτυξη και Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας – Συγκριτική θέση, ισχυρά σημεία και αδυναμίες της Ελλάδας	
1. Η θέση της Ελλάδας σήμερα και στο παρελθόν	5
1.1. Ανταγωνιστικότητα για ανάπτυξη	5
1.2. Επιχειρηματική ανταγωνιστικότητα	7
2. Τα κυριότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	9
3. Ισχυρά και αδύνατα σημεία της Ελλάδας ανά θεματική ενότητα	10
3.1 Συνολική βαθμολογία ανά τομέα	10
3.2 Ισχυρά και αδύνατα σημεία της Ελλάδας το 2005	12
ΜΕΡΟΣ Β: Δείκτης Ολικής Ανταγωνιστικότητας – Επιδόσεις της Ελλάδας στα επιμέρους στοιχεία του	
1. Ο δείκτης ολικής ανταγωνιστικότητας	13
2. Επιδόσεις της Ελλάδας στα επιμέρους στοιχεία του δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας	15
2.1. Θεσμοί	15
2.2. Υποδομές	17
2.3. Μακροοικονομική κατάσταση	19
2.4. Υγεία και βασική εκπαίδευση	21
2.5. Ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση	23
2.6. Αποτελεσματικότητα αγορών	25
2.7. Τεχνολογική ετοιμότητα	27
2.8. Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης	29
2.9. Καινοτομία	31
ΜΕΡΟΣ Γ: Ιεράρχηση του συνόλου των χωρών	
1. Γενικά συμπεράσματα	33
2. Ιεράρχηση χωρών ως προς το δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη	35
3. Ιεράρχηση χωρών ως προς το δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας	36
4. Ιεράρχηση χωρών ως προς το δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας	37
Διαπιστώσεις – Προτάσεις του ΣΕΒ	38

Ο ΣΕΒ για την ανταγωνιστικότητα

Του Οδυσσέα Κυριακόπουλου, προέδρου του ΣΕΒ

Η γενική αίσθηση που όλοι αντλούμε από μία σειρά εκθέσεων διεθνών και εθνικών οργανισμών είναι ότι η ανταγωνιστική θέση της χώρας μας παραμένει χαμηλή και ότι οι επιλογές και τα μέτρα που παίρνουμε τα τελευταία χρόνια δεν επαρκούν αφού δεν βελτιώνουν αυτή τη θέση. Για να ανατρέψουμε αυτή την εικόνα, αναζητούμε τους τομείς στους οποίους πρέπει να αποδώσουμε έμφαση και να επιδιώξουμε σημαντικές βελτιώσεις.

Η ελληνική οικονομία σήμερα χαρακτηρίζεται από ορισμένα σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως την παρατεταμένη περίοδο υψηλών ρυθμών ανάπτυξης σε σχέση με το μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε., τις βελτιωμένες υποδομές και την παγκόσμια προβολή της χώρας με την επιτυχή διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Δεν φαίνεται όμως, ακόμη να ενεργοποιείται η διεθνής επενδυτική κοινότητα που θα απογειώσει την παραγωγική δραστηριότητα της χώρας μας ενώ η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας υποχωρεί, ακόμα και σε τομείς της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, όπου διαθέτει αναγνωρισμένα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Η νέα πραγματικότητα, αμφισβητεί αυτά που θεωρούσαμε αυτονόητα, επιβάλλει να επαναξιολογήσουμε νοοτροπίες, να επαναπροσδιορίσουμε δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ο επιχειρηματικός κόσμος με συνέπεια προβάλλει τη δημιουργία των συνθηκών εκείνων που θα ευνοούν την υγιή επιχειρηματικότητα, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την κοινωνική συνοχή. Οι επιδιώξεις αυτές δεν είναι συντηρητικά αιτήματα. Είναι η άρση όλων των εμποδίων στη δημιουργία και στην επιχειρηματικότητα. Γιατί μόνο μέσα από την προώθηση της επιχειρηματικότητας, οι πρωτοβουλίες θα αυξήσουν το εθνικό εισόδημα και θα δημιουργήσουν νέες και βιώσιμες θέσεις εργασίας.

Ζητούμενο για την ελληνική οικονομία στη νέα προγραμματική περίοδο, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο είναι οι όροι που θα επιτρέψουν την αποτελεσματική αξιοποίηση των υποδομών, θα μετατρέψουν τη δυνατότητα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας σε παραγωγική πραγματικότητα, θα ενεργοποιήσουν αδρανείς δυνάμεις. Οι όροι αυτοί πρέπει να αναζητηθούν τόσο στη φυσική και λειτουργική συμπλήρωση των υφιστάμενων «σκληρών» υποδομών, όσο, και κυρίως, στις «ήπιες» υποδομές και στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, που θα στηρίζονται στη γνώση, στις σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφορίας και θα βελτιώνουν τη διαχειριστική ικανότητα, κυρίως του δημόσιου τομέα.

Στη δύσκολη χρονική συγκυρία που διανύουμε, θεωρούμε ότι ο διάλογος και η συνεννόηση θα αποτελέσουν το κλειδί για την εξεύρεση λύσεων για την αντιμετώπιση της σύγχρονης πολυπλοκότητας και την εξισορρόπηση των αναγκών των επιχειρήσεων και των εργαζόμενων. Σε αυτό το πλαίσιο ο εκσυγχρονισμός των θεσμών και η λήψη μέτρων για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής επιχείρησης πρέπει να αποτελούν πρώτη προτεραιότητα.

Ο ΣΕΒ πιστεύει ότι η ελκυστικότητα της χώρας για τους ξένους αλλά και τους Έλληνες επενδυτές θα αποτελέσει έναν από τους κρίσιμους παράγοντες για την ταχεία άνοδο των επενδύσεων, τη βελτίωση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας μετά το 2005. Αποδίδει λοιπόν ιδιαίτερη προσοχή στη διαμόρφωση συνθηκών που θα προσελκύουν ολοένα περισσότερες επενδύσεις.

Αυτές οι συνθήκες απαιτούν την τακτοποίηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων του κράτους, την προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων και ενός διαφανούς θεσμικού πλαισίου για τις συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, την αποτελεσματική αξιοποίηση της Ολυμπιακής κληρονομιάς, την κατάργηση της γραφειοκρατίας και τη βελτίωση της

αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης και της δημόσιας διοίκησης, τη συμπλήρωση των μεγάλων κενών που υπάρχουν στον χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας και τέλος τη βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα κάνει πιο ανταγωνιστικό και ευέλικτο το εργατικό δυναμικό της χώρας.

Η υποχρέωση της Ελλάδας, όπως και των υπόλοιπων μελών της Ε.Ε., να υποβάλει το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβόνας, αποτελεί μια ευκαιρία για τη χώρα μας να πειθαρχήσει σε ένα αυστηρό χρονοπρόγραμμα υλοποίησης των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά της πατρίδας μας.

Πρέπει όλοι μαζί, κυβέρνηση, αντιπολίτευση, εργαζόμενοι και επιχειρηματικός κόσμος, σε κλίμα αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης, να προτείνουμε και να στηρίξουμε μέτρα που θα συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας.

Ο ΣΕΒ συνεργάζεται με το World Economic Forum το οποίο κάθε χρόνο εκδίδει την έκθεση Global Competitiveness Report, στην οποία αναλύεται η ανταγωνιστικότητα ενός μεγάλου αριθμού χωρών και γίνεται ιεράρχηση αυτών των χωρών σύμφωνα με διάφορους δείκτες.

Συγκεκριμένα απευθύνει κάθε χρόνο τα ερωτηματολόγια του World Economic Forum σε υψηλόβαθμα στελέχη επιλεγμένων επιχειρήσεων και επεξεργάζεται τις απαντήσεις τους.

Προκειμένου να αναδειχθούν με περισσότερη έμφαση τα αποτελέσματα που αναφέρονται στην Ελλάδα και να χρησιμοποιηθούν τα συμπεράσματα από όλους τους σχετικούς φορείς και την δημόσια διοίκηση, ο ΣΕΒ δημοσιεύει για δεύτερη συνεχή χρονιά την ειδική αυτή έκθεση.

Παράλληλα, συνεχίζει να στηρίζει το Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης (ΕΣΑΑ) καθώς και τη δράση του με το Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας και το Παρατηρητήριο για την πρόοδο εφαρμογής της στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας απαιτεί τη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων, οι οποίες γνωρίζουν ότι στο περιβάλλον του αυξημένου διεθνούς ανταγωνισμού επιτυγχάνουν αυτοί που παρακολουθούν τις εξελίξεις, προσανατολίζονται στις αγορές του κόσμου, χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη νέα τεχνολογία και καινοτομούν. Πολλές από τις δράσεις του ΣΕΒ έχουν στόχο να επηρεάσουν τους τομείς που προσδιορίζουν την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων όπως τη συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την προώθηση της χρήσης τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών, την υποστήριξη της έρευνας και καινοτομίας.

Τα μέλη του ΣΕΒ, έχοντας συναίσθηση αυτών των ευθυνών θέτουν υψηλούς στόχους. Στη γενική συνέλευση του 2005 παρουσιάστηκε η «Χάρτα Δικαιωμάτων & Υποχρεώσεων των Επιχειρήσεων» η οποία αποτελεί ένα κείμενο αρχών και αξιών, με στόχο να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός πλαισίου συμπεριφοράς τους με βάση κοινές αξίες, στάσεις και αντιλήψεις, που θα αναδείξει το πρότυπο του σύγχρονου Έλληνα επιχειρηματία, θα συνεισφέρει στην αποτελεσματική συνεργασία όλων των κοινωνικών εταίρων και θα διευκολύνει τη δημιουργία και κοινή αποδοχή ενός σύγχρονου περιβάλλοντος που προάγει την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή.

Εκτός από τα παραπάνω, στα πλαίσια του «2005–Έτους Εθνικής Ανταγωνιστικότητας», ο ΣΕΒ έχει ήδη αναλάβει και συνεχίζει να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες όπως η ανάπτυξη σε συνεργασία με το IOBE μοντέλου για τη μέτρηση του κόστους των επιχειρήσεων για την ικανοποίηση διοικητικών απαιτήσεων, σύνταξη πιλοτικών αναλύσεων επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα (impact assessment) από νέα νομοθετήματα, συμβολή στη γενίκευση της εφαρμογής του Προγράμματος «Επιχειρηματικότητα των Νέων» σε όλα τα σχολεία της χώρας και οργανώνει το Ανοιχτό Φόρουμ Ανταγωνιστικότητας ώστε, μαζί με τις προσπάθειες της Κυβέρνησης και των άλλων φορέων, να αναδειχθεί η ανταγωνιστικότητα ως εθνικό θέμα πρώτης προτεραιότητας, για την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία του ελληνικού λαού.

Εισαγωγή

Εισαγωγή – Κύρια συμπεράσματα

Η έκθεση αυτή αποτελεί τη φετινή έκδοση των αποτελεσμάτων της ετήσιας έρευνας για την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών που πραγματοποιεί το **World Economic Forum (WEF)**, με το οποίο συνεργάζεται ο ΣΕΒ. Όπως και το 2004, η έκθεση επικεντρώνεται στα αποτελέσματα που αφορούν στην Ελλάδα συγκρίνοντάς την με άλλες χώρες, κυρίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το πρώτο μέρος της έκθεσης αναλύει τη γενική θέση της Ελλάδας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες στους δείκτες ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη και επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας ενώ το δεύτερο μέρος επικεντρώνεται στο δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας και στα επιμέρους στοιχεία του. Παρουσιάζονται επίσης τα σημαντικότερα προβλήματα για την επιχειρηματικότητα, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα και οι επιδόσεις της χώρας καθώς και σημεία βελτίωσης και επιδείνωσης από το 2003 μέχρι σήμερα.

Στο τρίτο μέρος γίνεται αναφορά σε περιπτώσεις χωρών από όλες τις ηπείρους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και παρουσιάζεται η γενική κατάταξη των 117 χωρών που περιλαμβάνονται στη φετινή έρευνα του WEF στους τρεις δείκτες ανταγωνιστικότητας.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της φετινής έρευνας και σε σχέση με το 2004:

- σημειώνεται σημαντική επιδείνωση της θέσης της Ελλάδας στο δείκτη **ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη**
- παρατηρείται οριακή βελτίωση στο δείκτη **επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας**
- φαίνεται μια μικρή βελτίωση στο δείκτη **ολικής ανταγωνιστικότητας**

Ειδικότερα:

- ❖ **Η Ελλάδα κατατάσσεται εννέα θέσεις χαμηλότερα σε σχέση με το 2004 στο δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη και από την 37^η παρουσιάζεται φέτος στην 46^η.** Σύμφωνα με το WEF, η σημαντική αυτή επιδείνωση της θέσης της χώρας συνδέεται με τα σοβαρά προβλήματα στο μακροοικονομικό περιβάλλον, τα οποία οφείλονται στο μεγάλο δημοσιονομικό έλλειμμα και στην αυξανόμενη απαισιοδοξία του επιχειρηματικού κόσμου σε σχέση με τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις για την οικονομία.
- ❖ **Στο δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας σημειώνεται οριακή αλλαγή, από την 41^η θέση το 2004 στην 40^η το 2005.**
- ❖ **Στο δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας παρατηρείται μια μικρή βελτίωση, από την 51^η το 2004 στην 47^η το 2005.** Όμως, αν και σημειώνονται μερικές βελτιώσεις σε παράγοντες που επηρεάζουν το συγκεκριμένο δείκτη, η βελτίωση αυτή οφείλεται περισσότερο σε τεχνικούς λόγους παρά σε ουσιαστικές αλλαγές. Οι τεχνικοί λόγοι αφορούν αλλαγές στη δομή του δείκτη και στους συντελεστές στάθμισης που εφαρμόζονται για τη χώρα. Η Ελλάδα φέτος έχει ενταχθεί σε στάδιο ανάπτυξης στο οποίο η οικονομική πρόοδος ωθείται από την καινοτομία, ενώ το 2004 είχε ενταχθεί στο αμέσως προγενέστερο μεταβατικό στάδιο στο οποίο μεγαλύτερο βάρος έχει η βελτίωση της αποδοτικότητας. Ως αποτέλεσμα, η συνολική βαθμολογία της χώρας επηρεάζεται

περισσότερο φέτος από την καινοτομικότητα και επιχειρηματικότητα, στις οποίες έχει ελαφρά καλύτερη επίδοση, και λιγότερο από τη μακροοικονομική σταθερότητα και τους θεσμούς, στα οποία δεν έχει φέτος ικανοποιητική επίδοση.

Τις παραπάνω θέσεις της Ελλάδας επηρεάζουν θετικά κυρίως οι **βελτιωμένες υποδομές**, και τομείς όπως **η χρηματοδότηση και το άνοιγμα των αγορών, οι δημόσιοι θεσμοί και το χαμηλό επίπεδο εγκληματικότητας**. Επίσης, **το ανθρώπινο δυναμικό συνεχίζει να συμβάλει θετικά** παρόλο που οι επιδόσεις σε αυτό τον τομέα είναι σημαντικά χαμηλότερες από τα προηγούμενα έτη.

Αντίθετα, η ανταγωνιστικότητα της χώρας συνεχίζει να υποβαθμίζεται από τομείς όπως **η κυβέρνηση και ο δημόσιος τομέας, η τεχνολογία, η λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης και η κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική**.

Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στη λειτουργία τους συνεχίζει να είναι η **γραφειοκρατία**. Ακολουθεί η **φορολογική νομοθεσία**, οι **περιοριστικές εργασιακές ρυθμίσεις**, οι **υψηλοί φορολογικοί συντελεστές**, οι **συχνές αλλαγές εφαρμοζόμενης πολιτικής** και η **διαφθορά**.

Δείκτες Ανταγωνιστικότητας για Ανάπτυξη και Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας

Μέρος Α

Μέρος Α: Δείκτες Ανταγωνιστικότητας για Ανάπτυξη και Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας – Συγκριτική θέση, ισχυρά σημεία και αδυναμίες της Ελλάδας

---

1. Η θέση της Ελλάδας σήμερα και στο παρελθόν

- σημαντική επιδείνωση της θέσης της Ελλάδας το 2005 στο δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη
- οριακή βελτίωση στο δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας

1.1 Ανταγωνιστικότητα για ανάπτυξη

Ο δείκτης ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη (Growth Competitiveness Index) χρησιμοποιείται από το WEF από το 1979 και διαμορφώνεται από παράγοντες που επηρεάζουν το μακροοικονομικό περιβάλλον και την οικονομική ανάπτυξη. Οι τρεις βασικοί πυλώνες αυτού του δείκτη είναι η ποιότητα του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, οι δημόσιοι θεσμοί και η τεχνολογική ετοιμότητα της χώρας.

Ο δείκτης διαμορφώνεται από δημοσιευμένα στατιστικά δεδομένα, όπως π.χ. πληθωρισμό, συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δημοσιονομικό έλλειμμα, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών κλπ, σε συνδυασμό με δεδομένα από την έρευνα ερωτηματολογίων σε ανώτερα διοικητικά στελέχη επιχειρήσεων. Η έρευνα αυτή βοηθά στη συγκέντρωση στοιχείων τα οποία δεν είναι διαθέσιμα από στατιστικές πηγές, αλλά είναι σημαντικά στην κατανόηση των παραγόντων που συντελούν στην οικονομική ανάπτυξη.

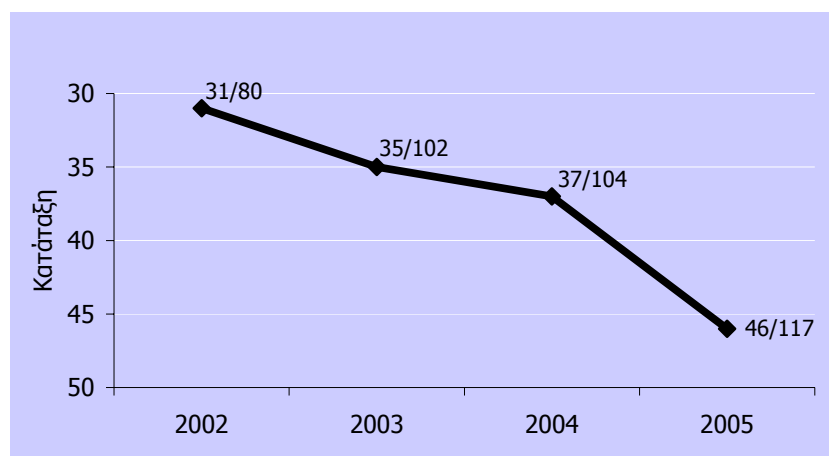
Όλα τα παραπάνω στοιχεία διαμορφώνουν μια σειρά υποδεικτών οι οποίοι συνθέτουν μια συνολική βαθμολογία για την ανταγωνιστικότητα μιας χώρας.

Η Ελλάδα το 2005 κατατάσσεται στην 46^η θέση μεταξύ 117 χωρών ως προς το δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη, εννέα θέσεις χαμηλότερα από το 2004 όταν βρισκόταν στην 37^η μεταξύ 104 χωρών. Η σημαντική αυτή επιδείνωση οφείλεται καταρχήν στα σοβαρά προβλήματα στο μακροοικονομικό περιβάλλον και ειδικότερα στα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα καθώς και στην αυξανόμενη απαισιοδοξία του επιχειρηματικού κόσμου σε σχέση με τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις για την οικονομία. Η παραπάνω θέση της Ελλάδας είναι η χαμηλότερη μεταξύ των χωρών της ΕΕ-25 με εξαίρεση την Ιταλία στην 47^η και την Πολωνία στην 51^η.

Στη φετινή έρευνα έχουν προστεθεί 13 νέες χώρες δύο από τις οποίες κατατάσσονται υψηλότερα από την Ελλάδα (Κατάρ και Κουβέιτ). Όλες οι υπόλοιπες χώρες που είχαν καλύτερη θέση από την Ελλάδα το 2004 εξακολουθούν να βρίσκονται υψηλότερα και το 2005, ενώ 7 χώρες που είχαν χειρότερη θέση (Κύπρος, Τσεχία, Ουγγαρία, Τυνησία, Σλοβακία, Νότια Αφρική και Λετονία) πέρασαν πλέον σε καλύτερες θέσεις.

Αν και ο αριθμός των χωρών που περιλαμβάνονται στους δείκτες του WEF αυξάνεται κάθε χρόνο, από το 2002 μέχρι σήμερα παρατηρείται μια συνεχής απώλεια ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη της Ελλάδας χάνοντας συνολικά 15 θέσεις (Διάγραμμα 1).

Διάγραμμα 1: Κατάταξη της Ελλάδας στον δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη από το 2002 μέχρι σήμερα

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF 2002 – 2003, 2003 – 2004, 2004 – 2005, 2005 – 2006

Εξετάζοντας τους επιμέρους δείκτες, παρατηρείται σημαντική επιδείνωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος στη μακροοικονομική σταθερότητα, από την 46^η στην 96^η θέση και στην κυβερνητική σπατάλη, από την 47^η στην 60^η θέση. Αντίθετα, σημειώνεται μια ελαφρά βελτίωση στους δείκτες που συνθέτουν τους πυλώνες των δημόσιων θεσμών και της τεχνολογίας (Πίνακας 1), γεγονός στο οποίο οφείλεται και η μικρή βελτίωση στον δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας που παρουσιάζεται στο δεύτερο μέρος της έκθεσης.

Πίνακας 1: Συγκριτική θέση της Ελλάδας στα επιμέρους στοιχεία του δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη – Διαχρονική εξέλιξη από το 2002 μέχρι σήμερα

Επιμέρους στοιχεία	2002 – 2003 (μεταξύ 80 χωρών)	2003 – 2004 (μεταξύ 102 χωρών)	2004 – 2005 (μεταξύ 104 χωρών)	2005 – 2006 (μεταξύ 117 χωρών)
Μακροοικονομικό Περιβάλλον	47	33	31	51
Μακροοικονομική Σταθερότητα	27	45	46	96
Κυβερνητική Σπατάλη	76	49	47	60
Εθνική Φερεγγυότητα	22	23	23	25
Δημόσιοι Θεσμοί	44	42	44	43
Συμβάσεις και Νομοθεσία	40	37	41	40
Διαφθορά	52	52	58	54
Τεχνολογία	30	30	38	37
Καινοτομικότητα	27	31	28	24
Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών	31	33	37	38
Απορρόφηση νέων Τεχνολογιών*	31 (56 χώρες)	27 (77 χώρες)	38 (79 χώρες)	35 (92 χώρες)

*Θέση της χώρας μεταξύ χωρών που δεν περιλαμβάνονται στους κύριους παραγωγούς καινοτομίας

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF 2002 – 2003, 2003 – 2004, 2004 – 2005, 2005 – 2006

1.2 Επιχειρηματική ανταγωνιστικότητα

Οι περισσότερες αναλύσεις για την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη επικεντρώνονται στις μακροοικονομικές πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που συμβάλουν στην επιτυχία μιας οικονομίας. Είναι βέβαιο ότι μια σταθερή δημοσιονομική και νομισματική πολιτική, ένα επαρκές και αποτελεσματικό νομικό πλαίσιο, ένα δημοκρατικό θεσμικό πλαίσιο και η κοινωνική πρόοδος αποτελούν συστατικά στοιχεία μιας υγιούς οικονομίας. Όμως, αυτές οι συνθήκες, αν και αναγκαίες, δεν επαρκούν για τη δημιουργία πλούτου και ευημερίας. Το κατά πόσο η οικονομική ευημερία μπορεί να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί στο μέλλον εξαρτάται από μικροοικονομικά στοιχεία όπως η λειτουργία και η στρατηγική της επιχείρησης, το ανθρώπινο δυναμικό και η ποιότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

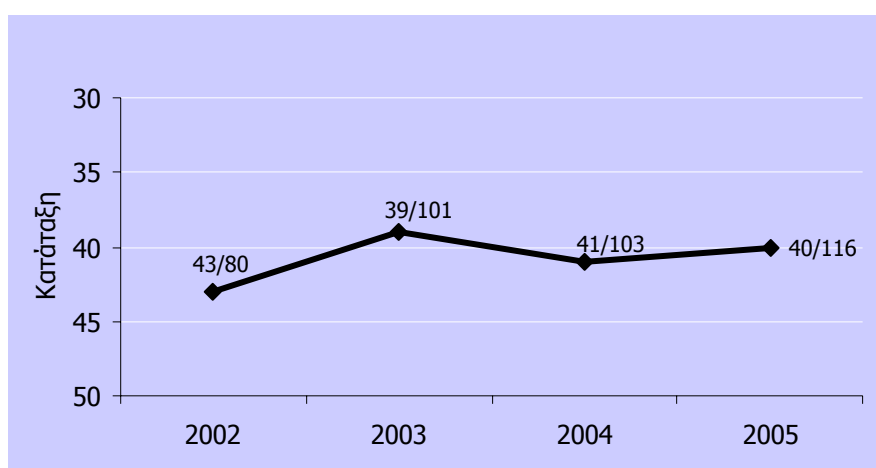
Για την μέτρηση των επιδόσεων των χωρών σε αυτούς τους τομείς, το WEF χρησιμοποιεί τον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας (Business Competitiveness Index). Ο δείκτης αυτός, όπως και ο δείκτης ανταγωνιστικότητας ανάπτυξης, διαμορφώνεται από δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία σε συνδυασμό με τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο της έρευνας.

Η Ελλάδα το 2005 κατατάσσεται στην 40^η θέση στον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας, σημειώνοντας μια οριακή βελτίωση σε σχέση με το 2004 όταν κατείχε την 41^η θέση.

Τρεις χώρες που το 2004 ήταν σε υψηλότερη θέση από την Ελλάδα, η Λιθουανία, το Μπαχρέιν και η Βραζιλία το 2005 υποχώρησαν σε χαμηλότερες θέσεις, ενώ δύο χώρες που το 2004 ήταν χαμηλότερα από την Ελλάδα, η Ουγγαρία και η Κύπρος, το 2005 βρίσκονται σε υψηλότερη θέση.

Από το 2002, δεν σημειώνονται αξιόλογες μετατοπίσεις στην κατάταξη της χώρας, με εξαίρεση μια αισθητή βελτίωση το 2003 (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Κατάταξη της Ελλάδας στον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας από το 2002 μέχρι σήμερα

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF 2002 – 2003, 2003 – 2004, 2004 – 2005, 2005 – 2006

Στα επιμέρους στοιχεία του δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας, φαίνεται μια βελτίωση από το 2002 στη λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης – κυρίως το 2003 – ενώ παρατηρείται μια σχεδόν σταθερή κατάσταση στο επιχειρηματικό περιβάλλον (Πίνακας 2).

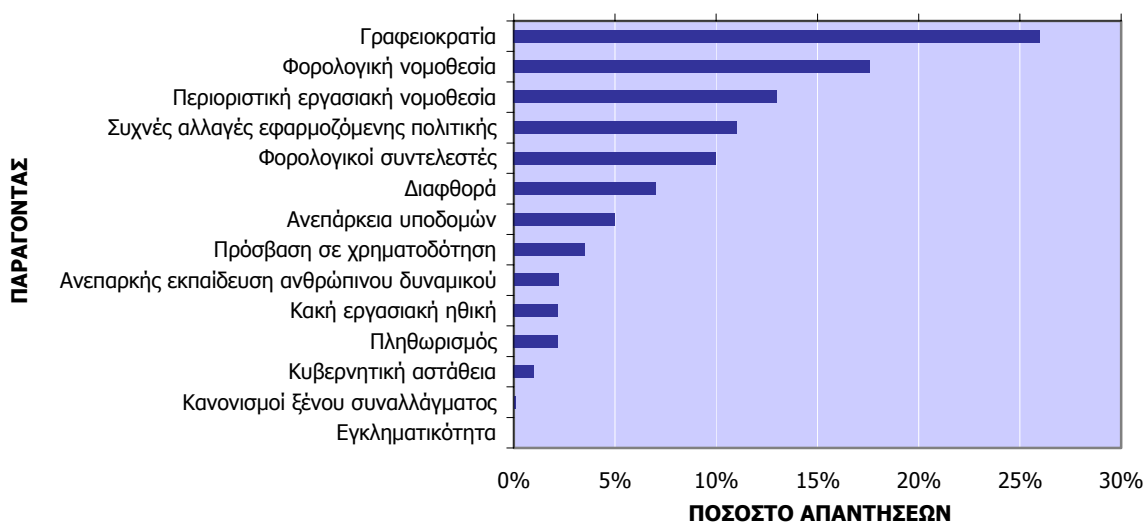
Πίνακας 2: Συγκριτική θέση της Ελλάδας στα επιμέρους στοιχεία του δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας – Διαχρονική εξέλιξη από το 2002 μέχρι σήμερα

Επιμέρους στοιχεία	2002 – 2003 (μεταξύ 80 χωρών)	2003 – 2004 (μεταξύ 101 χωρών)	2004 – 2005 (μεταξύ 103 χωρών)	2005 – 2006 (μεταξύ 116 χωρών)
Λειτουργία και Στρατηγική της Επιχείρησης	47	39	40	42
Ποιότητα Εθνικού Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος	41	40	42	40

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF 2002 – 2003, 2003 – 2004, 2004 – 2005, 2005 – 2006

Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στη λειτουργία τους συνεχίζει να είναι η **γραφειοκρατία**. Ακολουθεί η **φορολογική νομοθεσία**, οι **περιοριστικές εργασιακές ρυθμίσεις**, οι **συχνές αλλαγές εφαρμοζόμενης πολιτικής**, οι **υψηλοί φορολογικοί συντελεστές** και η **διαφθορά** (Διάγραμμα 3). Σε σχέση με το 2004 σημειώνεται μια μικρή αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που θεωρούν σημαντικό πρόβλημα τη φορολογική νομοθεσία. Το ίδιο ισχύει και για τις συχνές αλλαγές στην εφαρμοζόμενη πολιτική ενώ μειώθηκε ελαφρά το αντίστοιχο ποσοστό για τους φορολογικούς συντελεστές.

Διάγραμμα 3: Τα πιο σημαντικά προβλήματα για την επιχειρηματικότητα το 2005

Σημείωση: Από μια λίστα με 14 παράγοντες, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες στην έρευνα να επιλέξουν τους πέντε περισσότερο προβληματικούς για την επιχειρηματικότητα και να τους αξιολογήσουν με κλίμακα 1 (ο περισσότερο προβληματικός) έως 5 (ο λιγότερο προβληματικός). Το διάγραμμα δείχνει τα ποσοστά απαντήσεων σταθμισμένα σύμφωνα με την αξιολόγηση του κάθε παράγοντα.

Πηγή: WEF

2. Τα κυριότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3) παρουσιάζονται τα σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Ελλάδας καθώς και η κατάταξη της χώρας σε κάθε έναν από τους αντίστοιχους δείκτες. Οι υψηλότερες θέσεις της χώρας παρουσιάζονται στη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στις επιπτώσεις από το AIDS και στη χρήση κινητών τηλεφώνων. Αντίθετα, παρουσιάζονται εξαιρετικά χαμηλές θέσεις σε τομείς όπως το χρέος και το έλλειμμα της κυβέρνησης και την ευελιξία στον καθορισμό των μισθών.

Πίνακας 3: Συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Ελλάδας

Κυριότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα		Κυριότερα συγκριτικά μειονεκτήματα	
Δείκτης Ανταγωνιστικότητας για Ανάπτυξη	Θέση /117	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας για Ανάπτυξη	Θέση /117
Μακροοικονομικό Περιβάλλον		Μακροοικονομικό Περιβάλλον	
Πιστοληπτική ικανότητα χώρας, 2004	25	Χρέος κυβέρνησης, 2004	110
Ύψος επιτοκίων, 2004	34	Πλεόνασμα/Έλλειμμα κυβέρνησης, 2004	110
Προσβασιμότητα σε πιστώσεις	39	Προσδοκίες για υποχώρηση του ρυθμού οικονομικής ανόδου	97
Δημόσιοι Θεσμοί		Δημόσιοι Θεσμοί	
Οργανωμένο έγκλημα	26	Μη νόμιμες πληρωμές στη συλλογή φόρων	81
Περιουσιακά δικαιώματα	39	Ευνοιοκρατία στη λήψη αποφάσεων ανώτερων κυβερνητικών στελεχών	54
Μη νόμιμες πληρωμές στις διαδικασίες εξαγωγών και εισαγωγών	43	Ανεξαρτησία δικαιοσύνης	48
Μη νόμιμες πληρωμές σε δημόσιες υπηρεσίες	44	Τεχνολογία	
Τεχνολογία		Άμεσες ξένες επενδύσεις και μεταφορά τεχνολογίας	
Συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	7	Επιτυχία της κυβέρνησης στην προώθηση της χρήσης τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών	81
Κινητά τηλέφωνα, 2003	13	Προτεραιότητες της κυβέρνησης σε θέματα τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών	71
Τηλεφωνικές γραμμές, 2003	26		
Δείκτης επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας	Θέση /110	Δείκτης επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας	Θέση /110
Λειτουργία και Στρατηγική της Επιχείρησης		Λειτουργία και Στρατηγική της Επιχείρησης	
Έκταση λειτουργίας μάρκετινγκ	35	Ανάθεση διοίκησης σε εξειδικευμένα στελέχη	57
Φύση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος	35	Προθυμία για παραχώρηση εξουσίας σε υφισταμένους	57
Έκταση εφαρμογής οικονομικών κινήτρων	39	Ικανότητα για καινοτομία	57
Ποιότητα Εθνικού Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος		Ποιότητα Εθνικού Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος	
Κινητά τηλέφωνα, 2003	12	Αποτελεσματικότητα των διοικητικών συμβουλίων	86
Εμπορικοί φραγμοί	21	Συγκεντρωτισμός στη διαμόρφωση οικονομικής πολιτικής	78
Διαθεσιμότητα επιστημόνων και μηχανικών	21	Συνεργασία μεταξύ εργαζομένων-εργοδοτών	70
Άλλοι δείκτες	Θέση /117	Άλλοι δείκτες	Θέση /117
Μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις του HIV/AIDS στις επιχειρήσεις	10	Ευελιξία καθορισμού των μισθών	107
Μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις της φυματίωσης στις επιχειρήσεις	16	Ρυθμίσεις στις προσλήψεις και στις απολύσεις	100
Κόστος στις επιχειρήσεις από τη βία και την εγκληματικότητα	20	Φορολογική επιβάρυνση	99

Πηγή: WEF

3. Ισχυρά και αδύνατα σημεία της Ελλάδας ανά θεματική ενότητα

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας είναι οργανωμένο ανά θεματική ενότητα ή τομέα που επηρεάζει την συνολική ανταγωνιστικότητα μιας οικονομίας. Το μεγαλύτερο μέρος κάθε ενότητας περιλαμβάνει ερωτήσεις αξιολόγησης με τη δυνατότητα απάντησης στην κλίμακα 1 έως 7 όπου το 1 αντιπροσωπεύει τη χειρότερη και το 7 την καλύτερη.

Οι ενότητες του ερωτηματολογίου είναι οι εξής:

1. Συνολικές εκτιμήσεις για την οικονομία της χώρας
2. Τεχνολογία
3. Κυβέρνηση και δημόσιος τομέας
4. Δημόσιοι θεσμοί
5. Υποδομές
6. Ανθρώπινο δυναμικό
7. Χρηματοδότηση και άνοιγμα αγορών
8. Εγχώριος ανταγωνισμός
9. Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης
10. Κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη

Για κάθε ερώτηση υπολογίζεται ο μέσος όρος όλων των απαντήσεων και στη συνέχεια διαμορφώνεται μια συνολική βαθμολογία για κάθε ενότητα.

3.1 Συνολική βαθμολογία ανά τομέα

Τις μεγαλύτερες βαθμολογίες συγκέντρωσαν οι τομείς:

- Υποδομές
- Χρηματοδότηση και άνοιγμα αγορών
- Δημόσιοι θεσμοί

Αντίθετα, οι τομείς με τις χαμηλότερες βαθμολογίες είναι:

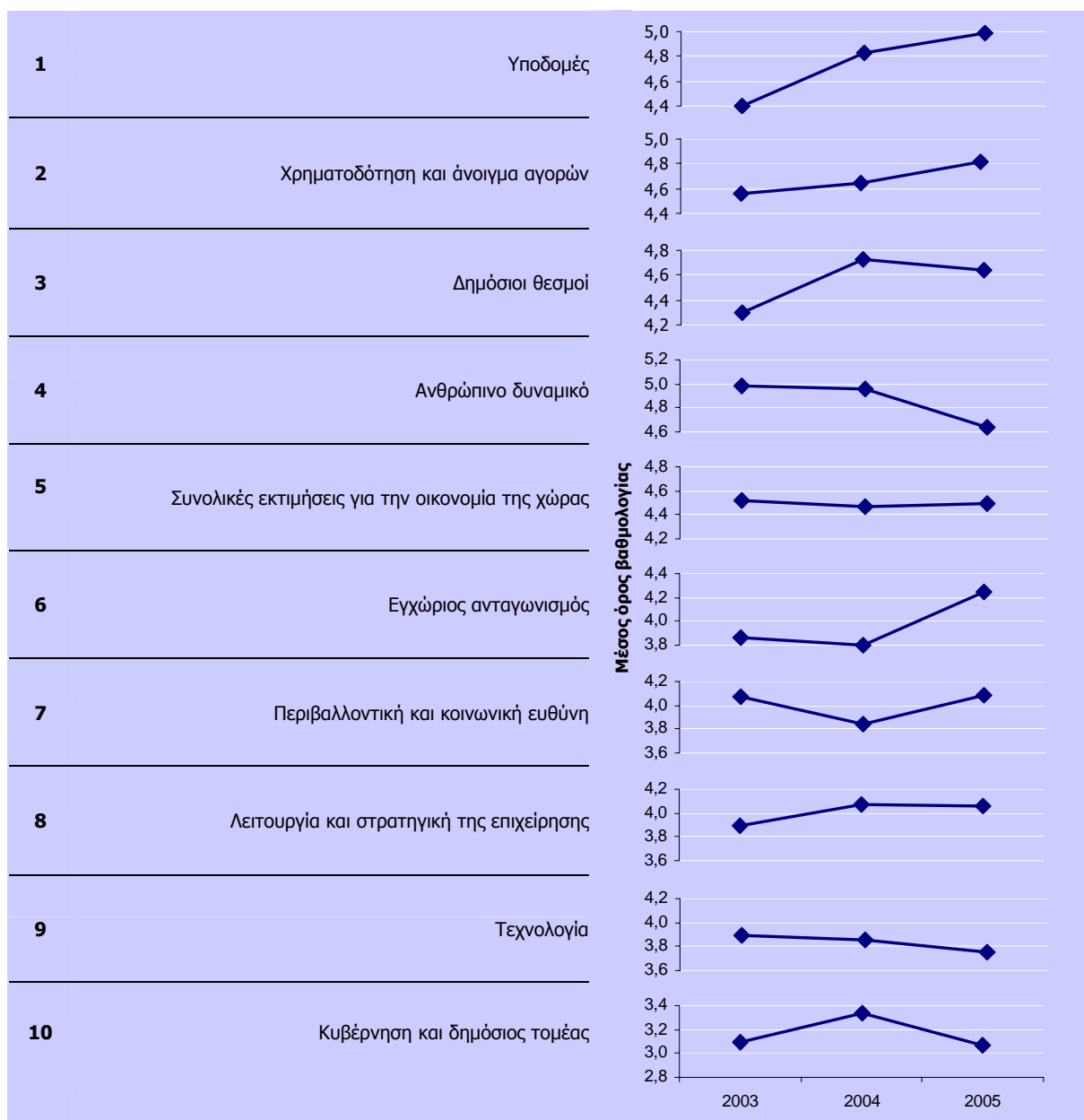
- Κυβέρνηση και δημόσιος τομέας
- Τεχνολογία
- Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης

Ο τομέας που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη μέση βαθμολογία στην Ελλάδα το 2005 είναι οι **υποδομές**. Στον τομέα αυτό παρατηρείται μια συνεχής βελτίωση από το 2003. Ανάλογη περίπου εικόνα παρουσιάζει και ο τομέας **χρηματοδότηση και άνοιγμα αγορών** συγκεντρώνοντας τη δεύτερη μεγαλύτερη μέση βαθμολογία.

Οι **δημόσιοι θεσμοί**, που αναφέρονται σε παράγοντες όπως η ασφάλεια και η καταπολέμηση της φτώχειας, ύστερα από μια σημαντική βελτίωση το 2004 σε σχέση με το 2003, εξακολουθούν να συγκεντρώνουν μια αρκετά καλή βαθμολογία, περίπου 4,6.

Μια αξιοσημείωτη βελτίωση παρατηρείται και στον **εγχώριο ανταγωνισμό** όπου η μέση βαθμολογία από 3,8 το 2003 φτάνει στο 4,3 το 2005.

Διάγραμμα 4: Από τον καλύτερο στον χειρότερο τομέα

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Αντίθετα, το **ανθρώπινο δυναμικό**, αν και συγκεντρώνει και το 2005 μια από τις μεγαλύτερες βαθμολογίες, υποχωρεί σημαντικά. Ενώ τα δύο προηγούμενα έτη είχε βαθμολογία κοντά στο 5, το 2005 πέφτει στο 4,6.

Η **κυβέρνηση και ο δημόσιος τομέας**, είναι ο τομέας με τη χαμηλότερη βαθμολογία το 2005. Έπειτα από μια βελτίωση το 2004, υποχωρεί στα επίπεδα του 2003.

Τέλος, όσον αφορά στην **τεχνολογία**, παρατηρείται μια σταδιακή χειροτέρευση από το 2003 (Διάγραμμα 4).

3.2 Ισχυρά και αδύνατα σημεία της Ελλάδας το 2005

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 4) παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα ισχυρά σημεία και οι αδυναμίες της Ελλάδας ανά τομέα σύμφωνα με τη βαθμολογία που συγκέντρωσαν οι αντίστοιχες ερωτήσεις.

Οι μεγαλύτερες αδυναμίες είναι το πολύπλοκο φορολογικό σύστημα της χώρας καθώς επίσης και τα εμπόδια από ρυθμίσεις στην πρόσληψη και απόλυση εργατών. Αντιθέτως, τα δυνατότερα σημεία είναι η ευρεία διάθεση και αξιοπιστία των νέων τηλεφωνικών γραμμών για τις επιχειρήσεις, καθώς επίσης και η εύκολη απόκτηση κινητών τηλεφώνων από τις επιχειρήσεις σε προσιτές τιμές.

Σε σχέση με το προηγούμενο έτος, παρουσιάζει ενδιαφέρον η μείωση του φόβου για τρομοκρατικές ενέργειες. Επίσης, η ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας θεωρείται βελτιωμένη.

Πίνακας 4: Ισχυρά και αδύνατα σημεία της Ελλάδας ανά τομέα 2005 – 2006

Τομέας	Ισχυρά σημεία	Αδυναμίες
Συνολικές εκτιμήσεις για την οικονομία της χώρας	<ul style="list-style-type: none"> Η απειλή τρομοκρατικών ενεργειών δεν αποτελεί σημαντικό κόστος για την επιχειρηματικότητα. 	<ul style="list-style-type: none"> Η οικονομία δεν θα παρουσιάσει αξιόλογη ανάπτυξη τους επόμενους δώδεκα μήνες.
Τεχνολογία	<ul style="list-style-type: none"> Οι νέες τεχνολογίες στηρίζονται από τις ξένες επενδύσεις. Η αδειοδότηση χρήσης νέων τεχνολογιών είναι διαδεδομένη. 	<ul style="list-style-type: none"> Η συνεργασία πανεπιστημίων με επιχειρήσεις σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης είναι πολύ μικρή. Η περιορισμένη χρήση του διαδικτύου από τις εταιρίες για πωλήσεις ή προμήθειες προϊόντων. Οι εταιρίες πραγματοποιούν μικρές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη.
Κυβέρνηση και ο δημόσιος τομέας	<ul style="list-style-type: none"> Το κοινοβούλιο ως δικαιοπαραγωγικό και εποπτικό όργανο είναι σχετικά αποτελεσματικό. 	<ul style="list-style-type: none"> Το φορολογικό σύστημα είναι ιδιαίτερα περίπλοκο. Η εμπιστοσύνη του κοινού στην οικονομική εντιμότητα των πολιτικών είναι χαμηλή.
Δημόσιοι θεσμοί	<ul style="list-style-type: none"> Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης μπορούν να δημοσιεύσουν/προβάλουν θέματα της επιλογής τους χωρίς φόβο λογοκρισίας και νομικών κυρώσεων. Η προστασία των επιχειρήσεων από το οργανωμένο έγκλημα. 	<ul style="list-style-type: none"> Η διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής είναι αρκετά συγκεντρωτική. Η διαφθορά.
Υποδομές	<ul style="list-style-type: none"> Η αξιοπιστία των δικτύων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Η αξιοπιστία των ταχυδρομείων. Η ποιότητα παροχής ρεύματος. Οι λυμενικές εγκαταστάσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι σιδηρόδρομοι δεν είναι αρκετά αναπτυγμένοι.
Ανθρώπινο δυναμικό	<ul style="list-style-type: none"> Το καλό επίπεδο υγείας του ανθρώπινου δυναμικού. Η διαθεσιμότητα επιστημόνων και μηχανικών. 	<ul style="list-style-type: none"> Η πρόσληψη και η απόλυση εργατών εμποδίζεται από ρυθμίσεις. Οι μισθοί διαμορφώνονται σε μεγάλο βαθμό από μια συγκεντρωτική διαπραγματευτική διαδικασία. Τα εκπαιδευτικά συστήματα δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας.
Χρηματοδότηση και άνοιγμα αγορών	<ul style="list-style-type: none"> Το υγιές τραπεζικό σύστημα. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι επιχειρήσεις με καινοτόμα αλλά με ρίσκο σχέδια δεν μπορούν να βρουν εύκολα συμμετοχικό κεφάλαιο.
Εγχώριος ανταγωνισμός	<ul style="list-style-type: none"> Ο έντονος ανταγωνισμός στις περισσότερες τοπικές βιομηχανίες καθώς η ηγεσία της αγοράς αλλάζει στην πορεία του χρόνου. Η ανάπτυξη των δικτύων συνεργασίας (clusters). 	<ul style="list-style-type: none"> Ο εξοπλισμός και τα μηχανήματα για την παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης αποκτώνται κυρίως από ξένες αγορές.
Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης	<ul style="list-style-type: none"> Η λειτουργία του μάρκετινγκ και η πελατοκεντρική προσέγγιση είναι διαδεδομένη και χρησιμοποιεί καλά εργαλεία και τεχνικές. Οι αναπτυσσόμενες εξαγωγές προς γειτονικές χώρες. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι εταιρίες αποκτούν τεχνολογίες σχεδόν αποκλειστικά από αδειοδοτήσεις και αντιγράφοντας ξένες εταιρίες.
Κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη	<ul style="list-style-type: none"> Η αποδοτικότερη χρήση πόρων ύστερα από ιδιωτικοποιήσεις βασικών κλάδων της οικονομίας. Η απουσία καταστροφικών καιρικών φαινομένων. Οι επιχειρήσεις θεωρούν ως σημαντικά, θέματα όπως η οικολογική βελτίωση της παραγωγής, η διαχείριση ροής υλικών, η μείωση αποβλήτων και η ανακύκλωση και η διοίκηση κύκλου ζωής των προϊόντων. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι περιβαλλοντικοί απολογισμοί εταιριών είναι σχετικά περιορισμένοι.

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ 2005 – 2006

Δείκτης Ολικής Ανταγωνιστικότητας

Μέρος Β

Μέρος Β: Δείκτης ολικής ανταγωνιστικότητας – Επιδόσεις της Ελλάδας στα επιμέρους στοιχεία του

---

1. Ο δείκτης ολικής ανταγωνιστικότητας

Ο **δείκτης ολικής ανταγωνιστικότητας** (Global Competitiveness Index) διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη μικροοικονομικούς και μακροοικονομικούς παράγοντες. Τα επιμέρους στοιχεία αυτού του δείκτη, τα οποία αντιστοιχίζονται σε μεγάλο βαθμό με τις θεματικές ενότητες του ερωτηματολογίου της έρευνας, εντάσσονται στους τρεις παρακάτω πυλώνες:

A. Βασικές απαιτήσεις. Ο πυλώνας αυτός περιλαμβάνει τα εξής επιμέρους στοιχεία:

1. Θεσμοί
2. Υποδομές
3. Μακροοικονομική κατάσταση
4. Υγεία και βασική εκπαίδευση

B. Βελτίωση αποδοτικότητας. Τα στοιχεία αυτού του πυλώνα είναι:

5. Ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση
6. Αποτελεσματικότητα αγορών
7. Τεχνολογική ετοιμότητα

Γ. Παράγοντες καινοτομιών, με τα επιμέρους στοιχεία:

8. Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης
9. Καινοτομία

Πέρα από τους τρεις αυτούς πυλώνες, κάθε χώρα κατατάσσεται σε ένα στάδιο ανάπτυξης με κριτήριο το κατά κεφαλή ΑΕΠ. Στο πρώτο στάδιο η ανάπτυξη στηρίζεται σε παράγοντες κόστους, στο δεύτερο σε παράγοντες αποδοτικότητας και στο τρίτο στην καινοτομία. Ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται κάθε χώρα, η βαθμολογία της σε κάθε ένα από τα παραπάνω στοιχεία σταθμίζεται με διαφορετικούς συντελεστές.

Η Ελλάδα φέτος έχει καταταγεί στο αναπτυξιακό στάδιο που στηρίζεται στην καινοτομία. Ως αποτέλεσμα, η συνολική βαθμολογία της επηρεάζεται περισσότερο από την επίδοσή της στην καινοτομικότητα και επιχειρηματικότητα και λιγότερο από τη μακροοικονομική κατάσταση, τους θεσμούς και τις υποδομές.

Η Ελλάδα σύμφωνα με το δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας κατατάσσεται στην 47^η θέση μεταξύ 117 χωρών.

Η κατάταξη αυτή παρουσιάζει μια βελτίωση σε σχέση με το 2004 όταν βρισκόταν στην 51^η θέση. Αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι το 2004 η Ελλάδα ήταν σε μεταβατική φάση προς το αναπτυξιακό στάδιο που στηρίζεται στην καινοτομία οπότε και η βαρύτητα σε κάθε ένα από τα στοιχεία του δείκτη ήταν διαφορετική. Έτσι, οι φετινές χαμηλές επιδόσεις της χώρας στους μακροοικονομικούς δείκτες επηρεάζουν λιγότερο από ό, τι πέρσι τη συνολική βαθμολογία της στο δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας και αντισταθμίζονται σε μεγάλο βαθμό από το καλό επίπεδο υγείας και βασικής εκπαίδευσης.

Επιπλέον, το 2005 σημειώθηκε μια σχετική βελτίωση στους τομείς επιχειρηματικότητας και καινοτομιών οι οποίοι επηρεάζουν περισσότερο τη συνολική βαθμολογία στο στάδιο της καινοτομίας στο οποίο βρίσκεται φέτος η Ελλάδα.

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 5) παρουσιάζεται η συγκριτική θέση της Ελλάδας στους επιμέρους δείκτες – στοιχεία του παραπάνω δείκτη.

Πίνακας 5: Επιμέρους στοιχεία του δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας Συγκριτική θέση της Ελλάδας μεταξύ 117 χωρών το 2005 – 2006

Επιμέρους στοιχεία δείκτη	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2005 – 2006
Βασικές απαιτήσεις	42
Θεσμοί	44
Υποδομές	33
Μακροοικονομική κατάσταση*	99
Υγεία και βασική εκπαίδευση	17
Παράγοντες Βελτίωσης Αποδοτικότητας	42
Ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση	32
Αποτελεσματικότητα αγορών	48
Τεχνολογική Ετοιμότητα	46
Παράγοντες Καινοτομιών	47
Επιχειρηματικότητα	47
Καινοτομικότητα	45

*Διαφέρει από τον δείκτη μακροοικονομικού περιβάλλοντος, όπως εμφανίζεται στο τμήμα 1.1 του Α μέρους κατά το ότι στηρίζεται αποκλειστικά σε δεδομένα στατιστικών πηγών και καθόλου στις απαντήσεις των ερωτηματολογίων
Πηγή: WEF

Από την κατάταξη της χώρας στους επιμέρους δείκτες και τα στοιχεία του δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Τα ελλείμματα ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας για το 2004 οφείλονται κυρίως:

- στη χαμηλή κατάταξη της χώρας με κριτήριο τη μακροοικονομική σταθερότητα
- στο χαμηλό επίπεδο σχετικά με την αποτελεσματικότητα των αγορών

Αντίθετα τα στοιχεία της Ελλάδας που επηρεάζουν θετικά το δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας είναι:

- το επίπεδο υγείας και γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού και
- οι βελτιωμένες υποδομές

2. Επιδόσεις της Ελλάδας στα επιμέρους στοιχεία του δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας

2.1 Θεσμοί

Οι θεσμοί αποτελούν στοιχείο των βασικών απαιτήσεων και επηρεάζει περισσότερο την ανταγωνιστικότητα των χωρών με χαμηλό εισόδημα.

Η Ελλάδα εμφανίζει αρκετά καλές επιδόσεις στην ελευθερία του τύπου, στην ασφάλεια και στη διαφάνεια στις συναλλαγές μεταξύ των επιχειρήσεων ενώ τα προβλήματα αναφέρονται στην εμπιστοσύνη του κοινού στην οικονομική εντιμότητα των πολιτικών, στη φοροδιαφυγή και στο διοικητικό κόστος των επιχειρήσεων.

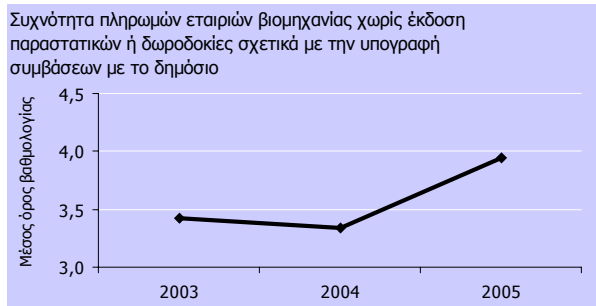
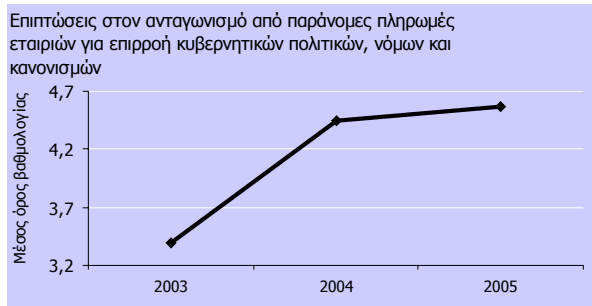
Συγκριτικά με τις 25 χώρες της Ε.Ε. η Ελλάδα βρίσκεται στη 18^η θέση με βαθμολογία 4,19 (στην κλίμακα 1 έως 7) λίγο χαμηλότερη από το μέσο όρο της ΕΕ-25 ενώ την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Δανία με βαθμολογία 5,91. Στις τελευταίες θέσεις βρίσκονται οι υπό ένταξη χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία, Κροατία και Τουρκία) μαζί με την Πολωνία (Πίνακας 6).

Πίνακας 6: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Θεσμοί"

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	1	Μέσος όρος ΕΕ-25	7
1	Δανία	5,91			
2	Φιλανδία	5,77			
3	Αυστρία	5,38			
4	Μεγάλη Βρετανία	5,35			
5	Γερμανία	5,33			
6	Λουξεμβούργο	5,32			
7	Ιρλανδία	5,27			
8	Ολλανδία	5,27			
9	Σουηδία	5,09			
10	Γαλλία	4,96			
11	Πορτογαλία	4,86			
12	Βέλγιο	4,70			
13	Κύπρος	4,65			
14	Εσθονία	4,58			
15	Μάλτα	4,45			
16	Ισπανία	4,40			
17	Ουγγαρία	4,19			
18	Ελλάδα	4,19			
19	Σλοβενία	4,13			
20	Λετονία	3,92			
21	Σλοβακία	3,84			
22	Τσεχία	3,83			
23	Λιθουανία	3,80			
24	Ιταλία	3,77			
25	Τουρκία	3,76			
26	Πολωνία	3,61			
27	Κροατία	3,44			
28	Ρουμανία	3,32			
29	Βουλγαρία	3,12			

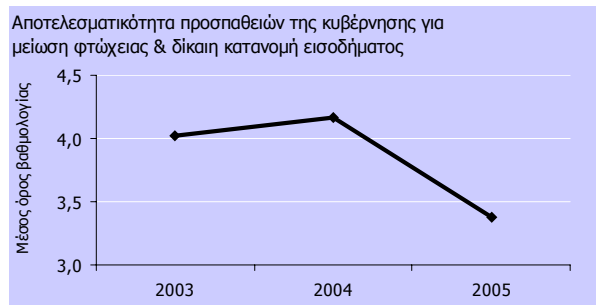
Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF-ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 5: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Θεσμοί"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Διάγραμμα 6: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Θεσμοί"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.2 Υποδομές

Οι υποδομές, όπως και οι θεσμοί, αποτελούν στοιχείο των βασικών απαιτήσεων. Σε αυτόν τον τομέα η Ελλάδα σημείωσε μια αξιοσημείωτη βελτίωση κερδίζοντας πέντε θέσεις στη γενική κατάταξη όλων των χωρών και από την 38^η το 2004, πηγαίνει στην 33^η το 2005.

Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν θετικά τη συνολική βαθμολογία των υποδομών είναι η διαθεσιμότητα των τηλεφωνικών γραμμών, η ποιότητα των ταχυδρομείων και η ποιότητα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.

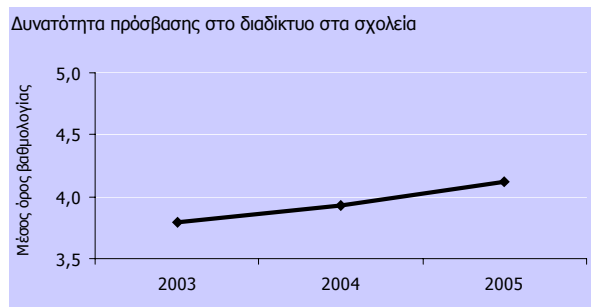
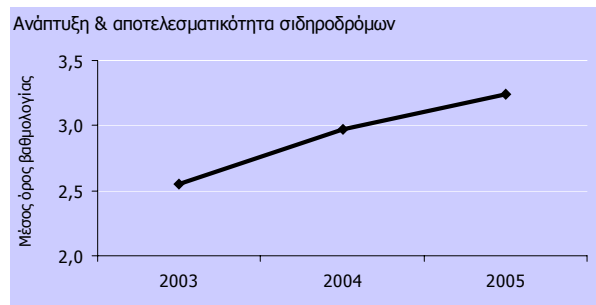
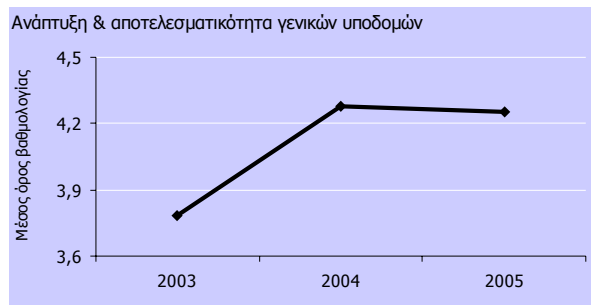
Σε σχέση με τις χώρες της Ε.Ε. η Ελλάδα εμφανίζεται στη 18^η θέση με βαθμολογία 4,49. Και σε αυτόν τον τομέα την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Δανία, με τις υπό ένταξη χώρες στις τελευταίες θέσεις (Πίνακας 7).

Πίνακας 7: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Υποδομές"

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	1	Μέσος όρος ΕΕ-25	7
1	Δανία	6,48			
2	Γερμανία	6,44			
3	Γαλλία	6,28			
4	Ολλανδία	6,12			
5	Φιλανδία	6,02			
6	Σουηδία	5,85			
7	Βέλγιο	5,74			
8	Λουξεμβούργο	5,54			
9	Μεγάλη Βρετανία	5,52			
10	Αυστρία	5,47			
11	Ισπανία	4,95			
12	Πορτογαλία	4,88			
13	Τσεχία	4,82			
14	Σλοβενία	4,69			
15	Κύπρος	4,59			
16	Εσθονία	4,59			
17	Ιρλανδία	4,58			
18	Ελλάδα	4,49			
19	Λετονία	4,19			
20	Ιταλία	4,18			
21	Μάλτα	4,10			
22	Λιθουανία	4,09			
23	Ουγγαρία	4,02			
24	Σλοβακία	3,91			
25	Πολωνία	3,80			
26	Κροατία	3,67			
27	Βουλγαρία	3,61			
28	Τουρκία	3,44			
29	Ρουμανία	3,43			

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 7: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Υποδομές"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF-ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.3 Μακροοικονομική κατάσταση

Ο δείκτης μακροοικονομικής κατάστασης είναι ο τρίτος υποδείκτης των βασικών απαιτήσεων και εκείνος στον οποίο η Ελλάδα αντιμετωπίζει τα σημαντικότερα προβλήματα καταλαμβάνοντας την 99^η θέση, μια από τις χαμηλότερες στη γενική κατάταξη των 117 χωρών, ενώ μεταξύ των χωρών της ΕΕ-25 και των χωρών υπό ένταξη βρίσκεται στην 27^η θέση με τελευταία την Τουρκία (Πίνακας 8).

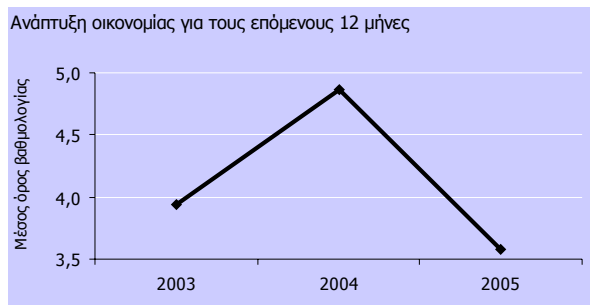
Πίνακας 8: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Μακροοικονομική κατάσταση"

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	Μέσος όρος ΕΕ-25
1	Φιλανδία	5,46	7
2	Λουξεμβούργο	5,33	7
3	Ιρλανδία	5,31	7
4	Δανία	5,29	7
5	Σουηδία	5,28	7
6	Εσθονία	5,24	7
7	Ισπανία	5,01	7
8	Λετονία	4,91	7
9	Αυστρία	4,89	7
10	Σλοβενία	4,84	7
11	Λιθουανία	4,78	7
12	Ολλανδία	4,75	7
13	Βέλγιο	4,74	7
14	Μεγάλη Βρετανία	4,72	7
15	Βουλγαρία	4,65	7
16	Τσεχία	4,59	7
17	Πορτογαλία	4,53	7
18	Γερμανία	4,49	7
19	Γαλλία	4,40	7
20	Σλοβακία	4,35	7
21	Μάλτα	4,27	7
22	Ιταλία	4,23	7
23	Κύπρος	4,20	7
24	Πολωνία	4,14	7
25	Κροατία	4,10	7
26	Ρουμανία	3,88	7
27	Ελλάδα	3,74	7
28	Ουγγαρία	3,64	7
29	Τουρκία	2,98	7

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 8: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Μακροοικονομική κατάσταση"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.4 Υγεία και βασική εκπαίδευση

Η υγεία και η βασική εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού είναι ο τέταρτος υποδείκτης των βασικών απαιτήσεων.

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Ελλάδας κυρίως ως προς το επίπεδο υγείας και συγκεκριμένα αναφορικά με απειλές από ασθένειες όπως το AIDS και η φυματίωση, αλλά και ως προς τη συμμετοχή στη βασική και ανώτερη εκπαίδευση. Παρόλα αυτά η ποιότητα των δημόσιων σχολείων σύμφωνα με τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο της έρευνας συγκεντρώνει μέτρια βαθμολογία με τιμή περίπου 3,8.

Στη γενική κατάταξη των 117 χωρών, η Ελλάδα κατέχει τη 17^η θέση, ενώ μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. και των υπό ένταξη χωρών βρίσκεται στη 10^η θέση με ελάχιστη διαφορά στη βαθμολογία από την πρώτη θέση (Πίνακας 9).

Πίνακας 9: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Υγεία και βασική εκπαίδευση"

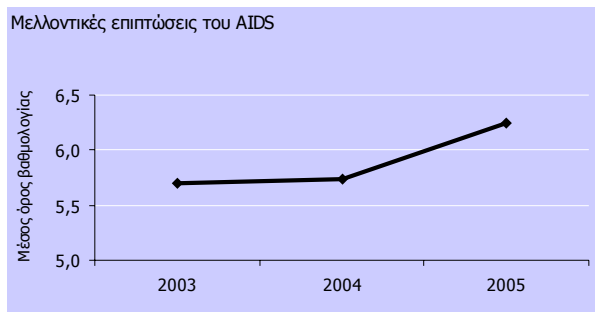
Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	1	Μέσος όρος ΕΕ-25	7
1	Σουηδία	6,98			
2	Ιταλία	6,97			
3	Γαλλία	6,96			
4	Φιλανδία	6,95			
5	Αυστρία	6,95			
6	Ισπανία	6,95			
7	Μεγάλη Βρετανία	6,94			
8	Ολλανδία	6,94			
9	Μάλτα	6,94			
10	Ελλάδα	6,94			
11	Ιρλανδία	6,93			
12	Βέλγιο	6,93			
13	Σλοβενία	6,92			
14	Δανία	6,91			
15	Γερμανία	6,91			
16	Πορτογαλία	6,90			
17	Τσεχία	6,90			
18	Λουξεμβούργο	6,88			
19	Σλοβακία	6,86			
20	Ουγγαρία	6,85			
21	Πολωνία	6,83			
22	Εσθονία	6,81			
23	Βουλγαρία	6,80			
24	Κύπρος	6,75			
25	Λιθουανία	6,68			
26	Ρουμανία	6,64			
27	Κροατία	6,62			
28	Λετονία	6,35			
29	Τουρκία	6,03			

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 9: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Υγεία και βασική εκπαίδευση"

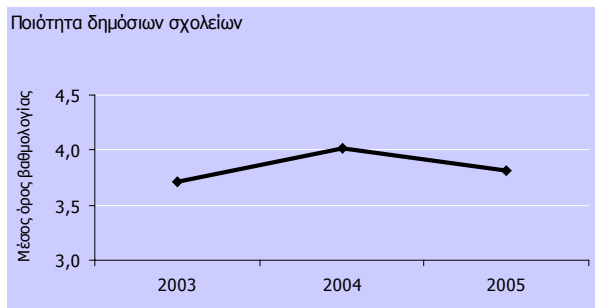

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF-ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Διάγραμμα 10: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Υγεία και βασική εκπαίδευση"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF-ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.5 Ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση

Η ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση είναι ένα από τρία στοιχεία του πυλώνα της βελτίωσης της αποδοτικότητας ο οποίος επηρεάζει περισσότερο την ανταγωνιστικότητα των χωρών με μεσαίο επίπεδο εισοδήματος.

Και σε αυτόν τον τομέα η Ελλάδα κατέχει σχετικά καλή θέση, αλλά το 2005 παρουσίασε επιδείνωση από την 28^η που βρισκόταν το 2004 στην 32^η μεταξύ 117 χωρών. Τη θέση αυτή επηρεάζει θετικά η τάση των επιχειρήσεων να επενδύουν στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, ενώ αρνητικά επηρεάζει η περιορισμένη διαθεσιμότητα υπηρεσιών εξειδικευμένης έρευνας και εκπαίδευσης.

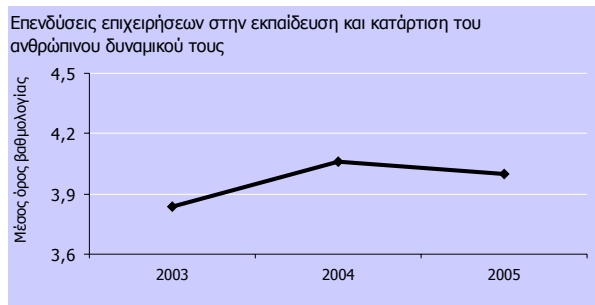
Μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. και των υπό ένταξη χωρών η Ελλάδα με κριτήριο την ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση βρίσκεται στη 19^η θέση με τη Φιλανδία στην 1^η και την Τουρκία και την Κροατία στις τελευταίες θέσεις (Πίνακας 10).

Πίνακας 10: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση"

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	Μέσος όρος ΕΕ-25
1	Φιλανδία	6,13	7
2	Δανία	5,82	
3	Γαλλία	5,75	
4	Βέλγιο	5,75	
5	Σουηδία	5,69	
6	Μεγάλη Βρετανία	5,63	
7	Ολλανδία	5,55	
8	Γερμανία	5,48	
9	Αυστρία	5,46	
10	Ιρλανδία	5,40	
11	Εσθονία	5,18	
12	Σλοβενία	5,08	
13	Λιθουανία	5,02	
14	Ισπανία	5,00	
15	Τσεχία	4,96	
16	Πολωνία	4,92	
17	Λετονία	4,87	
18	Ουγγαρία	4,79	
19	Ελλάδα	4,78	
20	Ιταλία	4,69	
21	Πορτογαλία	4,61	
22	Κύπρος	4,53	
23	Σλοβακία	4,47	
24	Ρουμανία	4,33	
25	Βουλγαρία	4,30	
26	Λουξεμβούργο	4,19	
27	Μάλτα	4,19	
28	Τουρκία	4,10	
29	Κροατία	4,10	

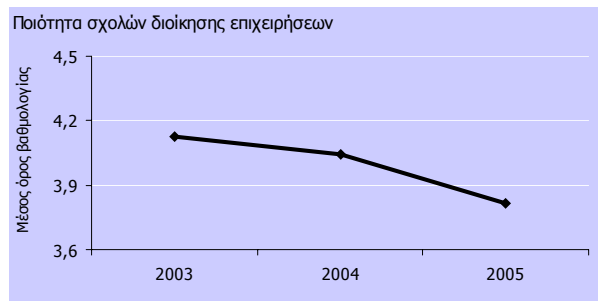
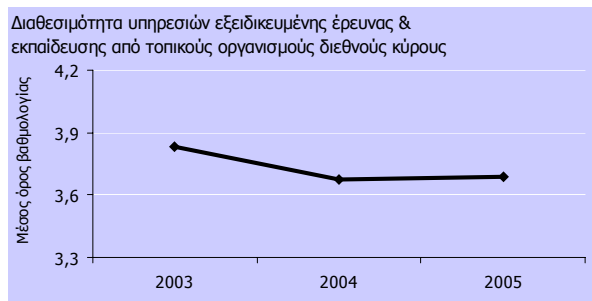
Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 11: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF-ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Διάγραμμα 12: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF-ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.6 Αποτελεσματικότητα αγορών

Η αποτελεσματικότητα αγορών είναι ο δεύτερος υποδείκτης του πυλώνα βελτίωσης της αποδοτικότητας. Στοιχεία αυτού του δείκτη είναι η αποτελεσματικότητα στην αγορά προϊόντων και υπηρεσιών και η αποτελεσματικότητα στην αγορά εργασίας.

Οι αδυναμίες της Ελλάδας σε αυτόν τον τομέα επικεντρώνονται στις δυσκαμψίες στην αγορά εργασίας και ειδικότερα στα εμπόδια πρόσληψης και απόλυσης εργατών και στην ανελαστικότητα στον καθορισμό των μισθών. Αντίθετα, θετικά επηρεάζουν το υγιές τραπεζικό σύστημα και η απουσία φραγμών στην ξένη ιδιοκτησία εταιριών.

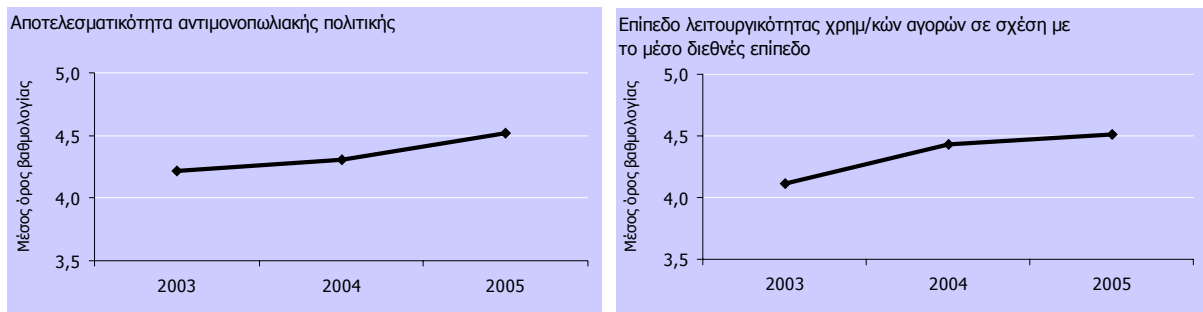
Σε σύγκριση με τις χώρες της Ε.Ε., οι επιδόσεις της χώρας είναι αρκετά χαμηλές, ενώ τις καλύτερες επιδόσεις παρουσιάζει η Μεγάλη Βρετανία και ακολουθούν η Δανία, η Φιλανδία και Ιρλανδία (Πίνακας 11).

Πίνακας 11: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Αποτελεσματικότητα αγορών"

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	Μέσος όρος ΕΕ-25
1	Μεγάλη Βρετανία	5,64	7
2	Δανία	5,31	7
3	Φιλανδία	5,10	7
4	Ιρλανδία	5,08	7
5	Ολλανδία	5,03	7
6	Αυστρία	4,97	7
7	Λουξεμβούργο	4,92	7
8	Γαλλία	4,91	7
9	Γερμανία	4,90	7
10	Σουηδία	4,85	7
11	Εσθονία	4,78	7
12	Βέλγιο	4,70	7
13	Ισπανία	4,67	7
14	Πορτογαλία	4,57	7
15	Ουγγαρία	4,54	7
16	Σλοβακία	4,42	7
17	Τσεχία	4,40	7
18	Λιθουανία	4,38	7
19	Πολωνία	4,33	7
20	Κύπρος	4,21	7
21	Ελλάδα	4,21	7
22	Λετονία	4,21	7
23	Σλοβενία	4,11	7
24	Τουρκία	4,11	7
25	Ιταλία	4,10	7
26	Μάλτα	4,08	7
27	Ρουμανία	3,87	7
28	Κροατία	3,85	7
29	Βουλγαρία	3,84	7

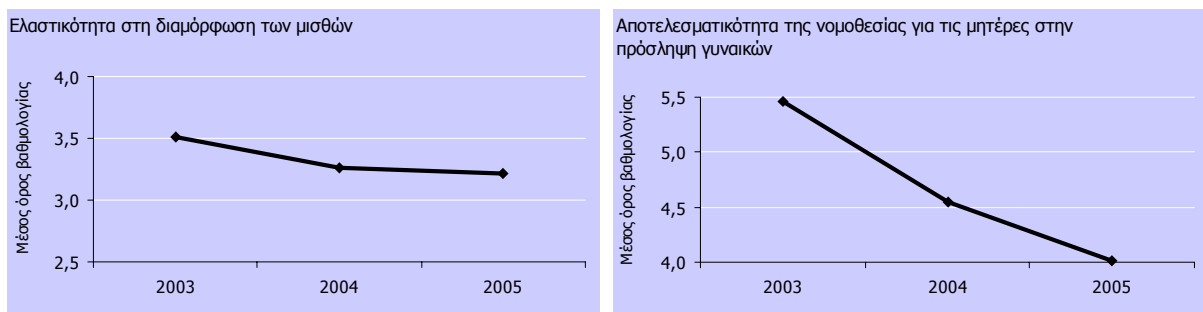
Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 13: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Αποτελεσματικότητα αγορών"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Διάγραμμα 14: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Αποτελεσματικότητα αγορών"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.7 Τεχνολογική ετοιμότητα

Ο τρίτος υποδείκτης του πυλώνα βελτίωσης της αποδοτικότητας είναι η τεχνολογική ετοιμότητα στον οποίο η Ελλάδα έχει μέτριες επιδόσεις. Κατατάσσεται στην 46^η θέση μεταξύ των 117 της έρευνας, αλλά τελευταία μεταξύ των χωρών της ΕΕ-25 (Πίνακας 12).

Αρνητικά επιδρά ο αριθμός χρηστών προσωπικών υπολογιστών και διαδικτύου, ενώ αντίθετα επιδρά θετικά ο αριθμός γραμμών κινητής τηλεφωνίας και η ικανότητα των επιχειρήσεων στην απορρόφηση νέων τεχνολογιών.

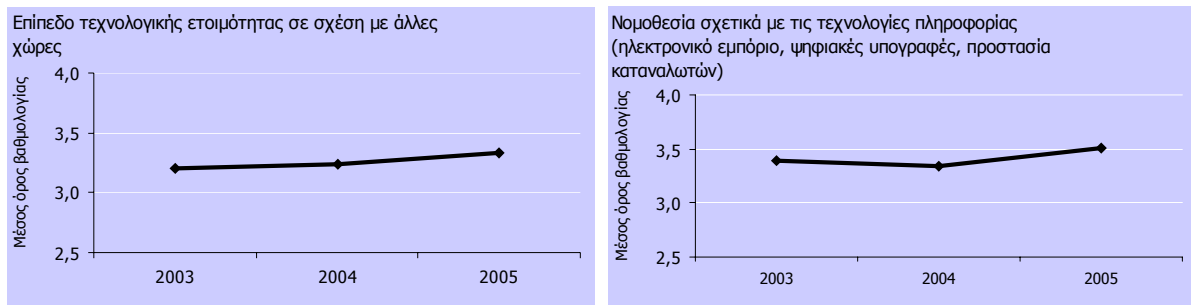
Ο περισσότερο προβληματικός παράγοντας της χώρας αναφορικά με την τεχνολογική της ετοιμότητα, πέρα από τα στατιστικά στοιχεία για τους παραπάνω παράγοντες, φαίνεται να είναι το ανεπαρκώς ανεπτυγμένο νομικό πλαίσιο σχετικά με τη χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών αν και σε σχέση με το 2004 υπήρξε μια βελτίωση στη βαθμολογία της αντίστοιχης ερώτησης του ερωτηματολογίου της έρευνας. Αντίθετα, η απουσία εμποδίων στην αδειοδότηση χρήσης νέων τεχνολογιών συγκέντρωσε μια αρκετά καλή βαθμολογία.

Πίνακας 12: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Τεχνολογική ετοιμότητα"

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	Μέσος όρος ΕΕ-25
1	Δανία	5,69	7
2	Σουηδία	5,67	
3	Μεγάλη Βρετανία	5,42	
4	Φιλανδία	5,40	
5	Ιρλανδία	5,20	
6	Λουξεμβούργο	5,17	
7	Γερμανία	5,11	
8	Ολλανδία	5,05	
9	Αυστρία	5,04	
10	Εσθονία	5,04	
11	Γαλλία	4,86	
12	Βέλγιο	4,66	
13	Μάλτα	4,60	
14	Τσεχία	4,56	
15	Ισπανία	4,38	
16	Σλοβενία	4,38	
17	Σλοβακία	4,29	
18	Ιταλία	4,26	
19	Πορτογαλία	4,21	
20	Ουγγαρία	4,17	
21	Κύπρος	4,05	
22	Λετονία	3,91	
23	Λιθουανία	3,69	
24	Πολωνία	3,65	
25	Ελλάδα	3,59	
26	Τουρκία	3,38	
27	Ρουμανία	3,32	
28	Κροατία	3,31	
29	Βουλγαρία	3,18	

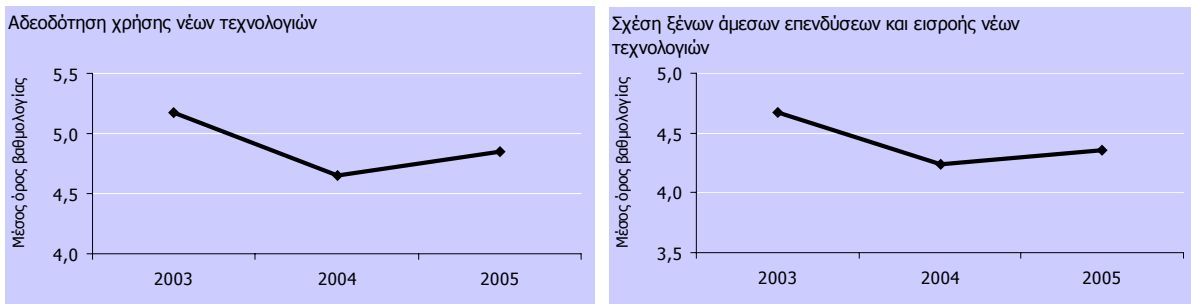
Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF-ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 15: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Τεχνολογική ετοιμότητα"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Διάγραμμα 16: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Τεχνολογική ετοιμότητα"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.8 Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης

Η λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης είναι ένας από τους δύο υποδείκτες της καινοτομίας, πυλώνας ο οποίος επηρεάζει περισσότερο την ανταγωνιστικότητα των χωρών με μεγαλύτερο εισόδημα. Ο παραπάνω υποδείκτης διαμορφώνεται από την ποσότητα και την ποιότητα των τοπικών προμηθευτών και από την υιοθέτηση εξελιγμένων μεθόδων παραγωγής και διοίκησης.

Και σε αυτόν τον τομέα, η Ελλάδα παρουσιάζει μέτριες επιδόσεις καταλαμβάνοντας την 47^η θέση στη λίστα των 117 χωρών και μια από τις χαμηλότερες μεταξύ των χωρών της ΕΕ-25 (Πίνακας 13).

Τα αδύνατα σημεία της Ελλάδας είναι η απουσία τοπικών προμηθευτών για εξειδικευμένο εξοπλισμό για την παραγωγική διαδικασία και το γεγονός ότι οι εταιρίες αποκτούν τεχνολογίες περισσότερο από αδειοδοτήσεις και αντιγράφοντας ξένες εταιρίες παρά ύστερα από έρευνα. Αντίθετα, η λειτουργία του μάρκετινγκ και η πελατοκεντρική προσέγγιση των εταιριών είναι παράγοντες που συμβάλουν θετικά.

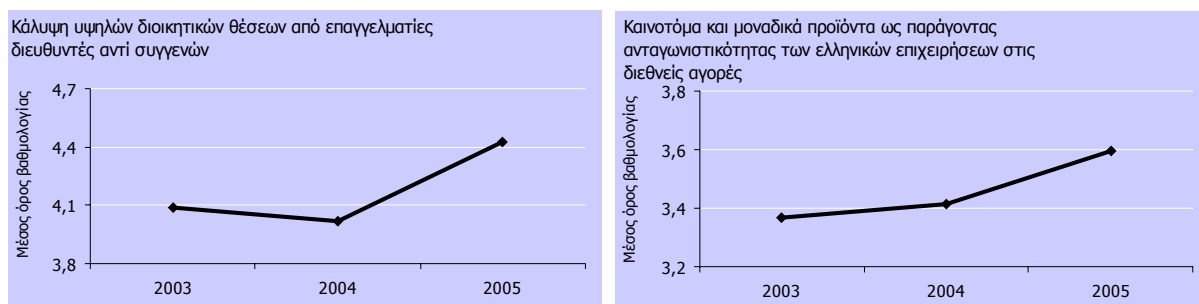
Πίνακας 13: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25 και των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα “Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης”

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	1	Μέσος όρος ΕΕ-25	7
1	Γερμανία	6,23			
2	Δανία	5,88			
3	Αυστρία	5,85			
4	Γαλλία	5,83			
5	Μεγάλη Βρετανία	5,77			
6	Σουηδία	5,75			
7	Βέλγιο	5,74			
8	Ολλανδία	5,71			
9	Φιλανδία	5,70			
10	Ιρλανδία	5,39			
11	Λουξεμβούργο	5,38			
12	Ιταλία	5,12			
13	Ισπανία	5,11			
14	Τσεχία	4,92			
15	Σλοβενία	4,74			
16	Κύπρος	4,58			
17	Λιθουανία	4,55			
18	Εσθονία	4,51			
19	Τουρκία	4,51			
20	Σλοβακία	4,35			
21	Πολωνία	4,34			
22	Πορτογαλία	4,33			
23	Ελλάδα	4,32			
24	Ουγγαρία	4,28			
25	Λετονία	4,16			
26	Μάλτα	4,09			
27	Κροατία	3,98			
28	Ρουμανία	3,76			
29	Βουλγαρία	3,76			

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ 2005 – 2006

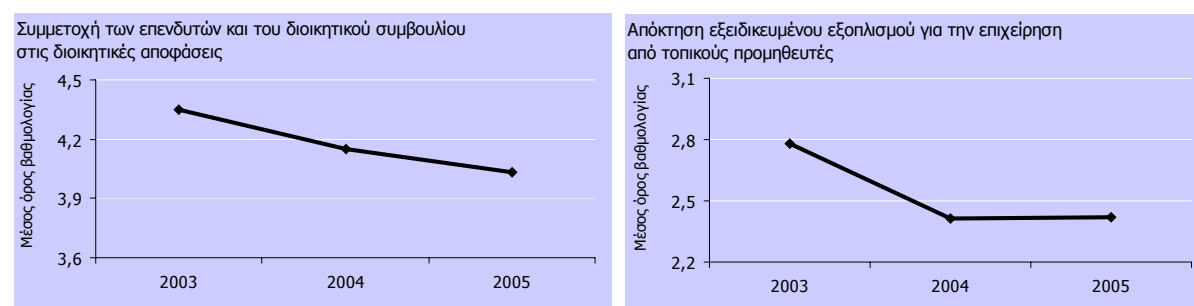

Διάγραμμα 17: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF-ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Διάγραμμα 18: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF-ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

2.9 Καινοτομία

Στον δείκτη καινοτομίας σημειώθηκε μια αισθητή βελτίωση στη βαθμολογία της Ελλάδας αλλά όχι και στην κατάταξή της. Συγκεκριμένα, η βαθμολογία της από 2,40 το 2004 έφτασε στο 3,36 το 2005, ενώ η θέση της παρέμεινε η ίδια η οποία είναι σχετικά χαμηλή (45^η). Πάντως η βελτίωση αυτή φαίνεται πως ήταν ένας από τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά τη συνολική κατάταξη της χώρας στον δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας.

Μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., η Φιλανδία βρίσκεται στην πρώτη θέση με κριτήριο την καινοτομικότητα και ακολουθούν η Γερμανία, η Σουηδία και η Δανία (Πίνακας 14).

Η Ελλάδα και σε αυτόν τον τομέα βρίσκεται μεταξύ των τελευταίων θέσεων στην Ε.Ε. γεγονός που μπορεί να αποδοθεί, μεταξύ άλλων παραγόντων, στο χαμηλό επίπεδο συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και πανεπιστημίων και στις μικρές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη.

Πίνακας 14: Κατάταξη των χωρών της ΕΕ-25, των υποψήφιων προς ένταξη στην Ε.Ε. χωρών με κριτήριο τη βαθμολογία στον τομέα "Καινοτομία"

Κατάταξη	Χώρα	Βαθμολογία	Μέσος όρος ΕΕ-25
1	Φιλανδία	5,66	7
2	Γερμανία	5,49	
3	Σουηδία	5,25	
4	Δανία	5,06	
5	Γαλλία	4,98	
6	Μεγάλη Βρετανία	4,88	
7	Ολλανδία	4,81	
8	Αυστρία	4,65	
9	Βέλγιο	4,64	
10	Ιρλανδία	4,44	
11	Λουξεμβούργο	4,00	
12	Τσεχία	3,95	
13	Πορτογαλία	3,75	
14	Ισπανία	3,71	
15	Ουγγαρία	3,69	
16	Σλοβενία	3,65	
17	Εσθονία	3,59	
18	Ιταλία	3,52	
19	Σλοβακία	3,40	
20	Πολωνία	3,40	
21	Ελλάδα	3,36	
22	Λιθουανία	3,34	
23	Κύπρος	3,28	
24	Τουρκία	3,24	
25	Κροατία	3,10	
26	Βουλγαρία	3,01	
27	Λετονία	2,99	
28	Ρουμανία	2,98	
29	Μάλτα	2,86	

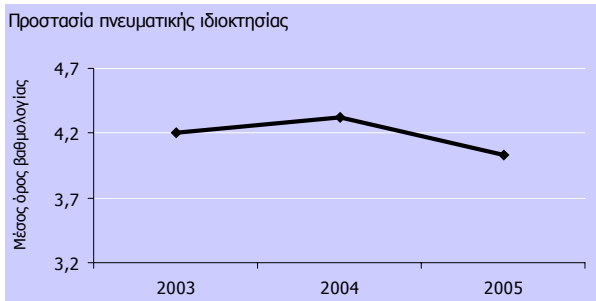
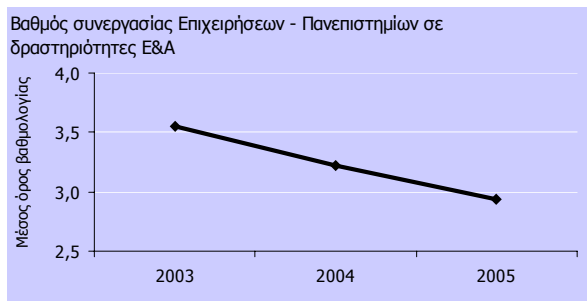
Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF-ΣΕΒ 2005 – 2006

Διάγραμμα 19: Σημεία βελτίωσης στον τομέα "Καινοτομία"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Διάγραμμα 20: Σημεία επιδείνωσης στον τομέα "Καινοτομία"

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF–ΣΕΒ 2003 – 2004, 2004 – 2005 και 2005 – 2006

Ιεράρχηση του Συνόλου των Χωρών

Μέρος Γ

Μέρος Γ: Ιεράρχηση του συνόλου των χωρών

---

1. Γενικά συμπεράσματα

Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα του WEF για το 2005 είναι τα εξής:

- Η **Φιλανδία κατατάσσεται στην πρώτη θέση** σύμφωνα με το δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά. Η θέση της οφείλεται τόσο στις καλές επιδόσεις της σε μακροοικονομικό επίπεδο, όσο και στους παράγοντες που προσδιορίζουν την ποιότητα των δημόσιων θεσμών. Επιπλέον, ο ιδιωτικός τομέας της χώρας είναι δυναμικός στην απορρόφηση νέων τεχνολογιών και στην εφαρμογή καινοτομιών.
- Οι **Η.Π.Α.** καταλαμβάνουν τη δεύτερη θέση όπως και το 2004, αντισταθμίζοντας τις λιγότερο καλές επιδόσεις τους σε τομείς που επηρεάζουν το δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη, όπως οι δημόσιοι θεσμοί και η μακροοικονομική σταθερότητα, με την άριστη επίδοσή τους στην τεχνολογία.
- Οι **σκανδιναβικές χώρες**, μαζί με τη **Δανία** και την **Ισλανδία**, συνεχίζουν να καταλαμβάνουν τις υψηλότερες θέσεις και βρίσκονται μεταξύ των δέκα περισσότερο ανταγωνιστικών οικονομιών.
- Στην **υπόλοιπη Ευρώπη** ενδιαφέρον παρουσιάζουν:
  - η **Ιρλανδία**, η οποία σημείωσε μια αξιοσημείωτη βελτίωση φτάνοντας στην 26^η θέση από την 30^η που βρισκόταν το 2004,
  - η **Πολωνία**, η οποία ανέβηκε εννέα θέσεις και έφτασε στην 51^η,
  - η εξαιρετική επίδοση της **Εσθονίας** που για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά βρίσκεται στην 20^η θέση και είναι με διαφορά η περισσότερο ανταγωνιστική οικονομία μεταξύ των δέκα νεοεισερχόμενων στην Ε.Ε.,
  - η **Ιταλία**, η οποία συνεχίζει να κατέχει, με εξαίρεση την Πολωνία, τη χαμηλότερη θέση μεταξύ των χωρών της Ε.Ε.–25.
- Στην Ασία κυριαρχούν η **Ταϊβάν** και η **Σιγκαπούρη** καταλαμβάνοντας την 5^η και την 6^η θέση αντίστοιχα και αποδεικνύοντας ότι η διατήρηση των αποτελεσματικών πολιτικών τους τις προηγούμενες δεκαετίες συνέβαλε στη βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών τους με αποτέλεσμα αυτές οι χώρες να συγκαταλέγονται στις πιο ευημερούσες και ανταγωνιστικές χώρες. Η **Ιαπωνία** κατέβηκε τρεις θέσεις, από την 9^η στη 12^η, εξαιτίας της κακής της επίδοσης σε μακροοικονομικό επίπεδο και ειδικότερα στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της.
- Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της Ασίας, το **Χονγκ Κονγκ** κατατάσσεται αρκετά χαμηλότερα στην 28^η θέση, χάνοντας 7 θέσεις από το 2004. Αυτό οφείλεται στην αισθητή επιδείνωση στην ποιότητα των θεσμών του αναφορικά με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, την προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων και στον επηρεασμό της κυβέρνησης στη διαμόρφωση πολιτικής. Επίσης, με κριτήριο τη διαφθορά, το Χονγκ Κονγκ, σημείωσε σημαντική επιδείνωση σε σχέση με την άριστη επίδοσή του στο συγκεκριμένο τομέα τα προηγούμενα έτη.

- Η **Αυστραλία**, ανέβηκε 4 θέσεις, από τη 14^η στη 10^η, με βελτιώσεις σε πολλούς από τους παράγοντες που σχετίζονται με τους δημόσιους θεσμούς και την τεχνολογία. Επίσης, οι επιχειρήσεις στην Αυστραλία εμφανίζονται πολύ καινοτόμες, υιοθετώντας νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών.
- Η **Κίνα** και η **Ινδία**, στην 49^η και 50^η θέση αντίστοιχα, βρίσκονται αυτή τη χρονιά πιο κοντά στην κατάταξη από ότι τις προηγούμενες χρονιές καθώς η Κίνα έπεσε τρεις θέσεις ενώ η Ινδία ανέβηκε πέντε. Η Κίνα είχε μια μικρή επιδείνωση στο μακροοικονομικό της περιβάλλον ενώ η Ινδία παρουσίασε μια καλύτερη εικόνα στην τεχνολογία. Αν και αυτές οι χώρες αναπτύχθηκαν σημαντικά τα τελευταία χρόνια, και οι δύο αντιμετωπίζουν προβλήματα σε σχέση με τους θεσμούς τους.
- Όπως και το 2004, η **Χιλή**, η οποία βρίσκεται στην 23^η θέση, είναι πρώτη και με διαφορά μεταξύ των χωρών της Λατινικής Αμερικής. Ενδεικτικά, η αμέσως επόμενη χώρα της Λατινικής Αμερικής απέχει 31 θέσεις. Η Χιλή συνεχίζει να κερδίζει έδαφος εξαιτίας της καλής μακροοικονομικής διαχείρισης σε συνδυασμό με τους βελτιωμένους θεσμούς, οι οποίοι έχουν φτάσει τα επίπεδα διαφάνειας και επάρκειας της Ε.Ε.: μόνο 8 από τις 25 της Ε.Ε. χώρες έχουν καλύτερες επιδόσεις στην περιοχή των δημόσιων θεσμών.
- Μεταξύ των χωρών της Μέσης Ανατολής και της βόρειας Αφρικής αρκετά καλές επιδόσεις παρουσιάζουν τα **Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα** και το **Κατάρ** που κατέχουν τη 18^η και τη 19^η θέση αντίστοιχα. Το εμπόριο σε αυτές τις δύο χώρες συνέβαλε σε υψηλά ποσοστά ανάπτυξης και ενίσχυσε την εμπιστοσύνη της επιχειρηματικής κοινωνίας η οποία αυξήθηκε ως αποτέλεσμα του εκσυγχρονισμού των θεσμών και των βελτιώσεων στο μακροοικονομικό περιβάλλον.
- Στην Αφρική, οι χώρες της ευρύτερης περιοχής της Σαχάρας, αν και με χαμηλή ανταγωνιστικότητα παρουσιάζουν βελτιώσεις. Παραδείγματα αποτελούν η **Νότια Αφρική** στην 42^η θέση, η **Μποτσουάνα** στην 48^η θέση, ο **Άγιος Μαυρίκιος** στην 52^η θέση και ειδικά η **Γκάνα** που από την 68^η θέση πήγε στην 59^η. Αντίθετα, η **Ναμίμπια**, η **Μαδαγασκάρη** και η **Ζιμπάμπουε**, είναι οι αφρικανικές χώρες που έχασαν τις περισσότερες θέσεις στην κατάταξη σύμφωνα με το δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη.

2. Ιεράρχηση χωρών ως προς το δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη

Χώρα	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2005	Βαθμολογία 2005	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2004
Φιλανδία	1	5,94	1
Ηνωμένες Πολιτείες	2	5,81	2
Σουηδία	3	5,65	3
Δανία	4	5,65	5
Ταϊβάν	5	5,58	4
Σιγκαπούρη	6	5,48	7
Ισλανδία	7	5,48	10
Ελβετία	8	5,46	8
Νορβηγία	9	5,40	6
Αυστραλία	10	5,21	14
Ολλανδία	11	5,21	12
Ιαπωνία	12	5,18	9
Ηνωμένο Βασίλειο	13	5,11	11
Καναδάς	14	5,10	15
Γερμανία	15	5,10	13
Νέα Ζηλανδία	16	5,09	18
Κορέα	17	5,07	29
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	18	4,99	16
Κατάρ	19	4,97	-
Εσθονία	20	4,95	20
Αυστρία	21	4,95	17
Πορτογαλία	22	4,91	24
Χιλή	23	4,91	22
Μαλαισία	24	4,90	31
Λουξεμβούργο	25	4,90	26
Ιρλανδία	26	4,86	30
Ισραήλ	27	4,84	19
Χονγκ Κονγκ	28	4,83	21
Ισπανία	29	4,80	23
Γαλλία	30	4,78	27
Βέλγιο	31	4,63	25
Σλοβενία	32	4,59	33
Κουβέιτ	33	4,58	-
Κύπρος	34	4,54	38
Μάλτα	35	4,54	32
Ταϊλάνδη	36	4,50	34
Μπαχρέιν	37	4,48	28
Τσεχία	38	4,42	40
Ουγγαρία	39	4,38	39
Τυνησία	40	4,32	42
Σλοβακία	41	4,31	43
Νότια Αφρική	42	4,31	41
Λιθουανία	43	4,30	36
Λετονία	44	4,29	44
Ιορδανία	45	4,28	35
Ελλάδα	46	4,26	37
Ιταλία	47	4,21	47
Μποτσουάνα	48	4,21	45
Κίνα	49	4,07	46
Ινδία	50	4,04	55
Πολωνία	51	4,00	60
Άγιος Μαυρίκιος	52	4,00	49
Αίγυπτος	53	3,96	62
Ουρουγουάη	54	3,93	54
Μεξικό	55	3,92	48
Ελ Σαλβαδόρ	56	3,86	53
Κολομβία	57	3,84	64
Βουλγαρία	58	3,83	59
Γκάνα	59	3,82	68
Τρινιδάδ & Τομπάγκο	60	3,81	51
Καζακστάν	61	3,77	-

Χώρα	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2005	Βαθμολογία 2005	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2004
Κροατία	62	3,74	61
Ναμίμπια	63	3,72	52
Κόστα Ρίκα	64	3,72	50
Βραζιλία	65	3,69	57
Τουρκία	66	3,68	66
Ρουμανία	67	3,67	63
Περου	68	3,66	67
Αζερμπαϊτζάν	69	3,64	-
Τζαμάικα	70	3,64	65
Τανζανία	71	3,57	82
Αργεντινή	72	3,56	74
Παναμάς	73	3,55	58
Ινδονησία	74	3,53	69
Ρωσία	75	3,53	70
Μαρόκο	76	3,49	56
Φιλιππίνες	77	3,47	76
Αλγερία	78	3,46	71
Αρμενία	79	3,44	-
Σερβία & Μαυροβούνιο	80	3,38	89
Βιετνάμ	81	3,37	77
Μολδαβία	82	3,37	-
Πακιστάν	83	3,33	91
Ουκρανία	84	3,30	86
ΠΓΔΜ	85	3,26	84
Γεωργία	86	3,25	94
Ουγκάντα	87	3,24	79
Νιγηρία	88	3,23	93
Βενεζουέλα	89	3,22	85
Μάλι	90	3,22	88
Μοζαμβίκη	91	3,19	92
Κένυα	92	3,19	78
Ονδούρα	93	3,18	97
Ζάμπια	94	3,18	75
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	95	3,17	81
Μογγολία	96	3,16	-
Γουατεμάλα	97	3,12	80
Σρι Λάνκα	98	3,10	73
Νικαράγουα	99	3,08	95
Αλβανία	100	3,07	-
Βολιβία	101	3,06	98
Δομινικανή Δημοκρατία	102	3,05	72
Ισημερινός	103	3,01	90
Τατζικιστάν	104	3,01	-
Μαλάουι	105	3,00	87
Αιθιοπία	106	3,00	101
Μαδαγασκάρη	107	2,95	96
Ανατολικό Τιμόρ	108	2,93	-
Ζιμπάμπουε	109	2,89	99
Μπαγκλαντές	110	2,86	102
Καμερούν	111	2,84	-
Καμπότζη	112	2,82	-
Παραγουάη	113	2,80	100
Μπενίν	114	2,74	-
Γουιάνα	115	2,73	-
Κιργισία	116	2,62	-
Τσαντ	117	2,37	104

Πηγή: WEF

3. Ιεράρχηση χωρών ως προς το δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας

Χώρα	Δείκτης Επιχ. Ανταγωνιστικότητας 2005	Λειτουργία και στρατηγική της Επιχείρησης	Ποιότητα Εθνικού Επιχ. Περιβάλλοντος
Ηνωμένες Πολιτείες	1	1	2
Φιλανδία	2	9	1
Γερμανία	3	2	4
Δανία	4	4	3
Σιγκαπούρη	5	14	5
Ηνωμένο Βασίλειο	6	6	6
Ελβετία	7	5	7
Ιαπωνία	8	3	10
Ολλανδία	9	8	8
Αυστρία	10	11	9
Γαλλία	11	10	11
Σουηδία	12	7	14
Καναδάς	13	18	13
Ταϊβάν	14	13	15
Αυστραλία	15	23	12
Βέλγιο	16	12	17
Ισλανδία	17	15	18
Νέα Ζηλανδία	18	21	16
Ιρλανδία	19	16	20
Χόνγκ Κόνγκ	20	20	19
Νορβηγία	21	22	21
Ισραήλ	22	19	22
Μαλαισία	23	24	23
Κορέα	24	17	24
Ισπανία	25	25	26
Εσθονία	26	33	25
Τσεχία	27	29	27
Νότια Αφρική	28	26	30
Χιλή	29	31	29
Πορτογαλία	30	39	28
Ινδία	31	30	31
Σλοβενία	32	27	35
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	33	36	33
Ουγγαρία	34	40	32
Τυνησία	35	46	34
Κύπρος	36	48	36
Ταϊλάνδη	37	35	37
Ιταλία	38	28	39
Σλοβακία	39	47	38
Ελλάδα	40	42	40
Λιθουανία	41	41	41
Πολωνία	42	43	46
Ιορδανία	43	59	42
Κατάρ	44	64	43
Γκάνα	45	56	47
Μάλτα	46	61	44
Κουβέιτ	47	63	45
Λετονία	48	51	48
Βραζιλία	49	32	52
Κόστα Ρίκα	50	34	53
Τουρκία	51	38	51
Αγ. Μαυρίκιος	52	45	49
Τζαμάικα	53	54	54
Μπαχρέιν	54	67	55
Μποτσουάνα	55	76	50
Κολομβία	56	49	57
Κίνα	57	53	58
Ελ Σαλβαδόρ	58	57	56
Ινδονησία	59	50	59

Χώρα	Δείκτης Επιχ. Ανταγωνιστικότητας 2005	Λειτουργία και στρατηγική της Επιχείρησης	Ποιότητα Εθνικού Επιχ. Περιβάλλοντος
Μεξικό	60	55	62
Παναμάς	61	37	68
Καζακστάν	62	72	60
Κροατία	63	70	61
Αργεντινή	64	52	64
Τρινιδάδ & Τομπάγκο	65	62	63
Πακιστάν	66	68	65
Ρουμανία	67	69	67
Κένυα	68	60	69
Φιλιππίνες	69	44	78
Ουρουγουάη	70	79	66
Αίγυπτος	71	58	74
Σρι Λάνκα	72	73	72
Ναμίμπια	73	75	72
Ρωσία	74	77	70
Ουκρανία	75	71	76
Νιγηρία	76	65	79
Αζερμπαϊτζάν	77	74	80
Βουλγαρία	78	82	71
Μαρόκο	79	80	75
Βιετνάμ	80	81	77
Περου	81	66	82
Τανζανία	82	93	81
ΠΓΔΜ	83	89	83
Ζιμπάμπουε	84	78	84
Ουγκάντα*	85	91	87
Σερβία & Μαυροβούνιο	86	108	86
Μάλι*	87	109	85
Αρμενία	88	87	90
Καμερούν*	89	84	92
Ζάμπια	90	100	89
Μαλάουι	91	86	93
Βενεζουέλα	92	85	97
Μολδαβία	93	90	94
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	94	101	91
Αλγερία	95	111	88
Γεωργία	96	94	95
Μαδαγασκάρη	97	102	96
Μοζαμβίκη	98	97	99
Μπενίν*	99	106	98
Μπαγκλαντές	100	99	101
Αγ. Δομίνικος	101	88	103
Τατζικιστάν	102	107	100
Γουατεμάλα	103	83	104
Μογγολία	104	98	102
Ονδούρα	105	95	105
Νικαράγουα	106	110	106
Ισημερινός	107	96	108
Κιργισία	108	92	111
Καμπότζη	109	103	107
Γουιάνα	110	105	109
Αιθιοπία	111	113	110
Αλβανία	112	104	113
Βολιβία	113	115	112
Παραγουάη	114	112	114
Ανατολικό Τιμόρ*	115	114	115
Γκρενάδα*	116	116	116

*Τα στοιχεία της έρευνας σε αυτές τις χώρες έχουν μεγάλες αποκλίσεις. Μέχρι να βελτιωθεί η αξιοπιστία του δείγματος, η κατάταξή τους πρέπει να ερμηνεύεται με προσοχή.

Πηγή: WEF

4. Ιεράρχηση χωρών ως προς τον δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας

Χώρα	Δείκτης Ολικής Ανταγωνιστικότητας 2004	Βασικές Απαιτήσεις	Παράγοντες Βελτίωσης Αποδοτικότητας	Παράγοντες Καινοτομιών
Ηνωμένες Πολιτείες	1	18	1	1
Φιλανδία	2	2	5	5
Δανία	3	1	3	7
Ελβετία	4	6	7	4
Σγκαπούρη	5	3	2	14
Γερμανία	6	8	19	3
Σουηδία	7	7	9	6
Ταϊβάν	8	19	6	8
Ηνωμένο Βασίλειο	9	17	4	11
Ιαπωνία	10	25	17	2
Ολλανδία	11	9	16	2
Γαλλία	12	16	18	9
Καναδάς	13	11	11	16
Χονγκ Κονγκ	14	4	12	21
Αυστρία	15	14	21	13
Ισλανδία	16	13	10	18
Νορβηγία	17	5	15	20
Αυστραλία	18	12	8	23
Κορέα	19	20	20	17
Βέλγιο	20	21	23	15
Ιρλανδία	21	22	14	19
Νέα Ζηλανδία	22	15	13	22
Ισραήλ	23	31	22	10
Λουξεμβούργο	24	10	26	24
Μαλαισία	25	26	25	25
Εσθονία	26	29	24	34
Χιλή	27	24	31	32
Ισπανία	28	28	27	28
Τσεχία	29	37	28	27
Σλοβενία	30	32	29	31
Πορτογαλία	31	30	32	35
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	32	23	33	42
Ταϊλάνδη	33	34	41	38
Λιθουανία	34	43	35	40
Ουγγαρία	35	49	30	39
Σλοβακία	36	47	34	43
Τυνησία	37	33	48	33
Ιταλία	38	44	36	30
Λετονία	39	41	37	62
Νότια Αφρική	40	46	43	29
Κύπρος	41	36	40	41
Ιορδανία	42	40	49	50
Πολωνία	43	57	38	45
Μάλτα	44	39	39	70
Ινδία	45	65	46	26
Κατάρ	46	27	45	67
Ελλάδα	47	42	42	47
Κίνα	48	45	62	48
Κουβέιτ	49	35	44	61
Μπαχρέιν	50	38	47	83
Καζακστάν	51	51	56	58
Αίγυπτος	52	53	68	71
Ρωσία	53	60	53	66
Αργεντινή	54	62	57	52
Αγ. Μαυρίκιος	55	64	58	46
Κόστα Ρίκα	56	73	50	37
Βραζιλία	57	77	51	36
Κολομβία	58	63	67	49
Μεξικό	59	55	61	57

Χώρα	Δείκτης Ολικής Ανταγωνιστικότητας 2004	Βασικές Απαιτήσεις	Παράγοντες Βελτίωσης Αποδοτικότητας	Παράγοντες Καινοτομιών
Ελ Σαλβαδόρ	60	50	73	73
Βουλγαρία	61	58	59	74
Αζερμπαϊτζάν	62	48	79	64
Τζαμάικα	63	72	52	59
Κροατία	64	67	60	65
Παναμάς	65	59	65	54
Τρινιδάδ & Τομπάγκο	66	56	66	69
Ρουμανία	67	76	55	76
Ουκρανία	68	74	64	60
Ινδονησία	69	71	74	55
Ουρουγουάη	70	54	71	75
Τουρκία	71	89	54	44
Μποτσουάνα	72	61	69	77
Φιλιππίνες	73	81	63	56
Βιετνάμ	74	68	77	79
ΠΓΔΜ	75	69	81	81
Μαρόκο	76	70	84	78
Περού	77	82	70	82
Γκάνα	78	86	72	53
Ναμίμπια	79	66	86	89
Σρι Λάνκα	80	84	78	68
Αρμενία	81	80	82	80
Αλγερία	82	52	94	97
Νιγηρία	83	78	90	72
Βενεζουέλα	84	79	76	92
Σερβία & Μαυροβούνιο	85	92	75	85
Γεωργία	86	88	88	103
Ισημερινός	87	75	104	101
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	88	87	91	98
Μολδαβία	89	93	89	96
Μογγολία	90	98	80	105
Αγ. Δομίνικος	91	97	85	93
Τατζικιστάν	92	85	99	102
Κένυα	93	108	83	51
Πακιστάν	94	105	87	63
Γουατεμάλα	95	90	103	94
Νικαράγουα	96	91	97	107
Ονδούρα	97	83	110	104
Μπαγκλαντές	98	95	100	90
Καμερούν	99	101	101	84
Αλβανία	100	96	95	112
Βολιβία	101	99	98	114
Παραγουάη	102	94	107	115
Ουγκάντα	103	107	96	86
Κιργισία	104	106	92	109
Γανζανία	105	103	105	88
Μπενίν	106	100	111	100
Μαδαγασκάρη	107	102	109	95
Γουιάνα	108	111	102	110
Γκάμπια	109	110	106	108
Ζιμπάμπουε	110	113	93	87
Καμπότζη	111	104	114	113
Μοζαμβίκη	112	112	113	106
Ανατολικό Τιμόρ	113	109	115	117
Μαδάουι	114	114	108	99
Μάλι	115	116	112	91
Αιθιοπία	116	115	116	111
Τσαντ	117	117	117	116

Πηγή: WEF

Προτάσεις

Διαπιστώσεις – Προτάσεις του ΣΕΒ

Από τα αποτελέσματα της φετινής έρευνας του WEF, προκύπτει δυστυχώς ότι η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας το 2005 είναι σαφώς σε χειρότερο επίπεδο σε σχέση με το 2004. Η σημαντική απώλεια εννέα θέσεων στο δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη έφερε την Ελλάδα στην 46^η θέση, τη χαμηλότερη όλων των χωρών της ΕΕ-25 με μόνες εξαιρέσεις την Ιταλία στην 47^η και την Πολωνία στην 51^η.

Το γεγονός ότι στους δείκτες επιχειρηματικής και ολικής ανταγωνιστικότητας σημειώθηκε μια μικρή βελτίωση, αν και στο δεύτερο η βελτίωση οφείλεται περισσότερο σε τεχνικούς λόγους, δείχνει ότι η χώρα μπορεί να βελτιώσει τις επιδόσεις της, αφού έχει τις θεμελιώδεις βάσεις και δεν αντιμετωπίζει ουσιαστικά προβλήματα σε βασικές απαιτήσεις όπως τις υποδομές, τους θεσμούς και το επίπεδο υγείας. Στις υποδομές μάλιστα υπήρξε μια μεγάλη βελτίωση όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των επιχειρήσεων στην έρευνα. Είναι επίσης ενθαρρυντικό το ότι φέτος παρατηρήθηκε μια ελαφρά βελτίωση σε δείκτες καινοτομίας, γεγονός το οποίο συνέβαλλε στην καλύτερη επίδοση στον δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας.

Προκειμένου όμως να ανατραπεί η αρνητική πορεία απώλειας θέσεων της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη των δεικτών ανταγωνιστικότητας και ειδικά του δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη, χρειάζονται συντονισμένες προσπάθειες οι οποίες μπορούν να ενταχθούν σε **τρεις βασικούς άξονες**: το μακροοικονομικό περιβάλλον, το επιχειρηματικό περιβάλλον και τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Μακροοικονομικό περιβάλλον

Η εκτόξευση των ελλειμμάτων του προϋπολογισμού σε επίπεδα πάνω από το 6% και η αβεβαιότητα για την πορεία της οικονομίας στο μέλλον αποτελούν τους κυριότερους παράγοντες υποβάθμισης της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας στα χαμηλότερα επίπεδα της Ε.Ε. Συνεπώς είναι αναγκαία η λήψη εκείνων των μέτρων που θα εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών ως βάση για ανάπτυξη και απασχόληση. Τα μέτρα αυτά συνοψίζονται στα εξής:

- περιορισμός των δαπανών δημόσιας κατανάλωσης και εξυγίανση του τομέα των εσόδων με μείωση του φορολογικού βάρους και καταπολέμηση της φοροδιαφυγής
- βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δαπανών των δημόσιων επενδύσεων
- εξυγίανση των ασφαλιστικών ταμείων
- υλοποίηση ενός εκτεταμένου προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, πώληση περιουσιακών στοιχείων που δεν συνεισφέρουν σημαντικά έσοδα στον προϋπολογισμό και αξιοποίηση της ακίνητης δημόσιας περιουσίας, μέσα από την ενεργό συμμετοχή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας
- αποτελεσματική αξιοποίηση των ολυμπιακών έργων.

Επιχειρηματικό περιβάλλον

Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις συνεχίζει να είναι η γραφειοκρατία. Μάλιστα, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του ΣΕΒ, προκύπτει ότι το κόστος της γραφειοκρατίας αποτελεί το 1,6 % της προστιθέμενης αξίας για μια μεγάλη επιχείρηση, το 3,7% για μια μεσαία επιχείρηση και το 7,2% για μια μικρή επιχείρηση. Μέτρα που μπορούν να ληφθούν άμεσα για τη μείωση του κόστους της γραφειοκρατίας είναι:

- να εγκατασταθούν συστήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε όλους τους τομείς και να εξασφαλιστεί η ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών
- να ενισχυθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις για να βελτιώσουν τη δυνατότητά τους να αξιοποιούν τα ηλεκτρονικά μέσα στις σχέσεις τους με το δημόσιο
- να περιοριστούν οι αδικαιολόγητες καθυστερήσεις κάθε μορφής από την πλευρά του δημοσίου.

Επιπλέον, για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος χρειάζεται:

- να εξασφαλιστεί διαφάνεια και πάταξη της διαφθοράς με έμφαση σε απλούς και συγκεκριμένους κανόνες συναλλαγών
- να ολοκληρωθεί η φορολογική μεταρρύθμιση με πλήρη κωδικοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας
- να προωθηθεί η εφαρμογή μηχανισμού ελέγχου των επιπτώσεων του νομοθετικού έργου στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και της οικονομίας
- η ελληνική οικονομία να αναπτύξει εξωστρέφεια με άμεση εξασφάλιση των αναγκών πόρων για τη στήριξη της οικονομικής διπλωματίας.

Συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης

Το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Ελλάδας σύμφωνα με την έρευνα του WEF είναι το ανθρώπινο δυναμικό. Είναι χαρακτηριστικό ότι με κριτήριο τη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η Ελλάδα καταλαμβάνει την 7^η θέση. Ταυτόχρονα όμως, παρατηρείται μια χαμηλή βαθμολογία σε ερωτήσεις σχετικά με την αντιστοιχία του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Προτεινόμενες αλλαγές για την αναθεώρηση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι:

- να προσανατολισθούν οι εκπαιδευτικές μονάδες, τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και τα κέντρα κατάρτισης στις ανάγκες της οικονομίας της γνώσης ενσωματώνοντας μηχανισμούς της αγοράς και προσαρμόζοντας τα προγράμματα των σπουδών τους, αναπτύσσοντας σπονδυλωτά προγράμματα σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των εκπαιδευομένων
- να βελτιωθεί η ποιότητα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στη γλώσσα, στα μαθηματικά, στις επιστήμες, για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων με ευρύτερες δεξιότητες και ικανότητες και αντίληψη των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων
- να αναβαθμισθούν τα πανεπιστήμια εισάγοντας στοιχεία ευελιξίας, αποκτώντας αυτονομία λειτουργίας σε επίπεδο εκπαιδευτικού ιδρύματος και εισάγοντας σύστημα

ακαδημαϊκής αξιολόγησης για να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους, και να αναπτύξουν την έρευνα

- να εφαρμοσθεί η διδασκαλία της επιχειρηματικότητας των νέων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- να εφαρμοσθεί η δια βίου ανάπτυξη των προσόντων και ικανοτήτων των εκπαιδευτών και των δασκάλων σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης.

